

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรกฎาคม ๒๕๖๒

คำนำ

จังหวัดยะลาเป็นเมืองเกษตรกรรมที่มีสินค้าเกษตรสำคัญและเป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างรายได้ และทำชื่อเสียงให้แก่จังหวัดหลายชนิด เช่น ไข่เบตง ส้มโชกุน กล้วยหินบันนังสตา ปลาพลวงชมพู ผักน้ำ ทุเรียน เป็นต้น แต่มีสินค้าบางชนิดที่จังหวัดไม่สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในจังหวัด เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ พืชผัก อาหารทะเล เป็นต้น การดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรในพื้นที่จึงมีความหลากหลาย โดยมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ทั้งการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือน การผลิตเพื่อการจำหน่าย หรือธุรกิจต่อเนื่องจากภาค การเกษตร ซึ่งเป็นไปตามบริบทของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการแต่ละราย แต่ละพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องตามสถานการณ์ปัจจุบัน จังหวัด ยะลา โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกันและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ที่มา	๑
๒. ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๑๔
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๑๔
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๓๐
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๓๙
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๔๒
๑. วิสัยทัศน์ (Vision)	๔๒
๒. พันธกิจ (Mission)	๔๒
๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)	๔๒
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)	๔๒
๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)	๔๔
๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)	๔๖
๗. สรุปข้อเสนอโครงการตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรจังหวัดยะลา (Positioning) ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๔๗
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๕๒
ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๕๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๓-๒๕๖๒	๑๖
ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด -ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒	๑๖
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดยะลา	๑๗
ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนอุทยานแห่งชาติ	๑๘
ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ป่าเตรียมการสงวน	๑๘
ตารางที่ ๖ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด	๑๘
ตารางที่ ๗ จำนวนประชากรของจังหวัดยะลา	๑๙
ตารางที่ ๘ แสดงโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๕๘	๒๒
ตารางที่ ๙ แสดงโรงไฟฟ้าของผู้ประกอบการเอกชน ในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๕๘	๒๒
ตารางที่ ๑๐ แสดงสถิติการบริการโทรศัพท์ ปี ๒๕๕๙	๒๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลของสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดยะลา	๒๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอัตราการผลิตและผู้ใช้น้ำประปา ในเขตเทศบาลนครยะลา	๒๓
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา GPP ของจังหวัดยะลา	๒๕
ตารางที่ ๑๔ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๑	๓๐
ตารางที่ ๑๕ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดยะลา	๓๑
ตารางที่ ๑๖ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑	๓๓
ตารางที่ ๑๗ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒	๓๓
ตารางที่ ๑๘ ด้านการประมงของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๒	๓๔
ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๓๔
ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๓๕
ตารางที่ ๒๑ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๓๖
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลเพาะปลูกร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๓๖
ตารางที่ ๒๓ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๓๖
ตารางที่ ๒๔ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๒	๓๗
ตารางที่ ๒๕ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดยะลา	๓๗
ตารางที่ ๒๖ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๓๗
ตารางที่ ๒๗ จำนวนเกษตรกรปราดเปรื่องและยุวเกษตรกรปราดเปรื่อง	๓๘
ตารางที่ ๒๘ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๔๑

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ ๑ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา

หน้า

๒๔

ภาพที่ ๒ แผนที่ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒

๔๗

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระบบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้ในท้ายที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

๑. ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
๒. ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
๓. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
๔. ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
๕. ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
๖. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๓.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๓.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าและพัฒนา รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๓.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๓.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยแก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกป่า และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใจเกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๔.๒ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร รวมทั้งแก้ปัญหาหน้าท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาหน้าท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลง โดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ ๑ ปี และในด้านเกษตรกรรมดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับ

ความต้องการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชผลแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณีเพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่่อกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยคานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น

๒.๕ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕)

๒.๕.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หลักและลำบาก ไม่น่าคุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินไปเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระบบจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

- ๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร
- ๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร
- ๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า
- ๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

- (๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- (๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์

- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินลดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๔ ต่อปี

- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีวัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินลดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ วิธีการหนึ่งในการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันของหน่วยผลิตด้วยการคำนวณทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งคือการบริหารความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี (พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตรและเทคโนโลยีสมัยใหม่) การจัดการด้านการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างกำไร ความมั่นคงของกิจการและการเติบโต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ วิธีการจัดการความรู้อย่างหนึ่งเพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการความรู้ ได้รับความรู้และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเกษตรสมัยใหม่ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของแปลงเกษตร/ฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นเจ้าของมีความรู้ความสามารถในการผลิตในระดับที่เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรอบบริเวณได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Knowledge Center)

๓. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ Smart Farmer คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรเกษตร (Human Resource Development) หรือการพัฒนาและส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกร ให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจมีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำอาชีพเกษตรกรที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การสอนงานและให้คำแนะนำ (Coaching and Mentoring) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ การเรียนรู้และการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อยๆ ตลอดเวลาที่ยังมีชีวิต

๔. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-map)

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม คือ วิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยการวางแผนและจัดการให้พื้นที่เกษตรของประเทศที่มีความแตกต่างด้านดิน น้ำ และอากาศ ในแต่ละภูมิภาคให้สามารถสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับประเภท ชนิดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิต คุ่มค่าการลงทุน รวมทั้งการจัดการให้ปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๕. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (GAP)

ความปลอดภัยด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย (Food Safety) คือ อาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และมาตรฐานสินค้าเกษตร คือ ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของตัวสินค้าเกษตร วิธีและขั้นตอนการผลิต รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัย มาตรฐาน ทั้งนี้ ในแต่ละประเภทประกอบด้วยมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานระบบ

๖. เกษตรอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Products) คือ ผลิตภัณฑ์จากระบบการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) ซึ่งปลอดจากสารเคมีและการปรุงแต่งโดยสารสังเคราะห์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในทุกๆ ขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา และเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) คือ ระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงดินการเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร

๗. ตลาดสินค้าเกษตร

ตลาดสินค้าเกษตร คือ การที่ผู้ซื้อ ผู้ขาย มีการตกลงซื้อขายสินค้าและบริการร่วมกัน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ซึ่งจะมีความหมายรวมถึงตลาดภายในประเทศ ตลาดขยายส่ง ตลาดขายปลีก ตลาดต่างประเทศ ตลาดผลผลิต ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ทั้งนี้ ลักษณะโครงสร้างตลาดที่สำคัญ ประกอบด้วย ลักษณะตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

๘. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการบริหารจัดการและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน มีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ

๙. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร คือ วิธีการบริหารจัดการสมดุลของอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ (Demand-driven Supply Chains) โดยวิเคราะห์คาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาด (Demand Side) เพื่อนำมาบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ทั้งด้านปริมาณในระยะสั้นและในระยะยาว

๑๐. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการ (กรรมวิธี) จัดการน้ำ ซึ่งโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาการจัดสรรและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมตลอดถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่และมีใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้หมดไปและการบริหารจัดการน้ำต้องเป็น “การจัดการแบบบูรณาการ” หรือไม่ก็ “การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

๑๑. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ วิธีการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษา ทดลองและเรียนรู้การใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกษตรสมัยใหม่ โดยสนับสนุนเครื่องจักรกลผ่านสถาบันเกษตรกร

๑๒. การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ

การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ คือ การพัฒนาองค์การ (Organization Development) ของสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/องค์กร รวมทั้งการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าในรูปแบบสหกรณ์

๑๓. ธนาคารสินค้าเกษตร

ธนาคารสินค้าเกษตร คือ สถานที่ที่ทำหน้าที่รับฝาก ถอน ให้ยืม หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร รวมถึงปัจจัยการผลิต (พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยเกษตรกรเอง ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑๔. การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์กลุ่มเกษตรกร

การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คือ วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt restructuring) และเพิ่มระบบความสามารถในการชำระหนี้สินของเกษตรกร

๑๕. การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน คือ วิธีการรองรับกฎระเบียบ IUU เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

๒.๗ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕) ฉบับทบทวน

ภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดน เชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
๒. พัฒนาเมืองสู่ไฮโกล-ลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนายะลาให้เป็นเมืองนำอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค และการผลิตยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๕๕,๕๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) หดตัวร้อยละ ๐.๙ เนื่องจากสถานการณ์ราคายางพาราและความต้องการยางพาราของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมทั้งมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าน้อยและขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

๑) การผลิตภาคเกษตรของภาคใต้ยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย

๑.๑) ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๐ มีผลผลิต ๐.๕๔ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๒ กิโลกรัม จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๒๕ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๑ ล้านไร่ และการทำสวนยางพารายังมีปัญหาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากมีการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่นา การใช้สายพันธุ์ดั้งเดิม และเทคโนโลยีการผลิต (การกรีดยาง) ที่ไม่เหมาะสม และบางส่วนขาดการบำรุงรักษาสวนยาง

๑.๒) ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๘ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๖ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๒๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีปัญหาเรื่องคุณภาพดิน รวมทั้งการใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการผลิตและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๑.๓) ประมง ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๐ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๘๐,๙๗๙ ตัน หรือร้อยละ ๓๒.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๘,๕๘๕ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย

(Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๘๗ ไร่ มีผลผลิต ๓,๕๙๓ ตัน พื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ การเพาะเลี้ยงยังประสบปัญหาการระบาดของโรคตายด่วน (Shrimp Early Mortality Syndrome : EMS) และความแปรปรวนของสภาพอากาศ ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งในพื้นที่

๑.๔) ปศุสัตว์ ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๑ มีการเลี้ยงแพะจำนวน ๑๘๔,๘๖๐ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคเนื้อที่มีจำนวน ๒๔,๕๖๑ ตัว ในปี ๒๕๖๐ โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตาม ปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดี ปัญหาโรคติดต่อ อาทิ ปากเท้าเปื่อย และการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง และยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมพันธุ์คุณภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๒) พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และขนาดฟาร์ม ๑๘.๓๖ ในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๔.๖๒ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๒๑.๘๖ ไร่ต่อครัวเรือน และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๓๕ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๘.๒๗ ไร่ต่อครัวเรือน

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตร ในปี ๒๕๕๙ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๗๑ ล้านไร่ คิดเห็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๐.๖๐ โดยพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาค จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลามีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๓ ล้านไร่

๒.๘ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

วิสัยทัศน์ “เกษตรก้าวหน้า การค้าชายแดน การท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่อาเซียน”

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ในปี ๒๕๖๕ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมุ่งเน้นในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ๓ ประเด็น ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ รวมทั้งยกระดับคุณภาพและการสาธารณสุขในพื้นที่ ประกอบด้วย

เมืองเกษตรก้าวหน้า ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด โดยอาศัยพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ อาทิเช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ประมงชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล ซึ่งในปี ๒๕๖๕ กลุ่มจังหวัดจะเป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญโดยการส่งเสริมและวิจัยเพื่อคิดค้นนวัตกรรมและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิต การแปรรูปทั้งยางพารา/ไม้ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ประมง ปศุสัตว์ ไม้ผลให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้กับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

การค้าชายแดน หลังปี ๒๕๖๕ มูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดจะขยายตัวโดยอาศัยศักยภาพของจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจเมืองชายแดนโดยพัฒนาให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับการขนส่งและการค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด

การท่องเที่ยว หลังปี ๒๕๖๕ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่เพียงพอและได้มาตรฐาน มีเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศและอาเซียนการบริการนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย

จุดยืนในการพัฒนา (Positioning)

๑. สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร (อาทิเช่น ยางพารา ไม้ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ไม้ผล ข้าว ประมง และปศุสัตว์ เป็นต้น)
๒. ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในเขตพื้นที่เศรษฐกิจ เมืองชายแดนเมืองต้นแบบ
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
๔. ชุมชนเข้มแข็งบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เพิ่มศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการตลาด แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ข้าว ไม้ผล พืชสมุนไพร ประมง และปศุสัตว์ เป็นต้น โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและการบริหารจัดการที่ดี
๒. พัฒนาเกษตรกร กลุ่มเครือข่าย สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ ให้ดำเนินการในลักษณะการรวมกลุ่ม และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. ส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องภาคเกษตร โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๔. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร
๕. ส่งเสริมระบบตลาดกลาง ช่องทางการตลาด และสร้างตราสินค้า (Brand) ผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการค้าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑. พัฒนาโครงข่ายคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ให้มีความเชื่อมโยงและได้มาตรฐาน
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณด่านพรมแดนเมืองชายแดนเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เขตอุตสาหกรรม เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต พัฒนาสินค้าและบริการเพื่อสร้างมูลค่าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ
๔. ส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องทุกสาขาการผลิตให้มีความเข้มแข็งเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. วางระบบการบริหารจัดการน้ำ ระบบป้องกันอุทกภัยเพื่อป้องกันความเสียหายแก่พื้นที่เศรษฐกิจ
๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมืองท่องเที่ยวชายแดน

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีศักยภาพโดยปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
๒. ส่งเสริมกิจกรรมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงอาหาร เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น
๓. พัฒนาคูคลองที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด
๔. พัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน
๕. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

**ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม
แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย**

๑. พัฒนาเพื่อยกระดับและสนับสนุนทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๒. ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งทั้งกระบวนการผลิตและการตลาด
๓. สร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
๔. ยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะให้พร้อมประกอบอาชีพ
๕. พัฒนาสุขภาวะของประชาชนทุกวัยและสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค

๒.๙ แผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๑) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา : คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่นคง ท่องเที่ยวยั่งยืน

คำอธิบายเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา

คุณภาพชีวิตมั่นคง หมายถึง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาวะที่ดี มีขีดความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก สังคมมีความสันติสุข ชุมชนสามารถบริหารจัดการความสงบเรียบร้อยของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ประชาชนมีความเป็นอยู่เรียบง่าย ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานดำเนินชีวิตจังหวัดยะลา มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเป็นธรรมสามารถพึ่งพาตนเองได้ เข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานได้ ภาครัฐมีสมรรถนะสูง การพัฒนาจังหวัดยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มีรายได้และอาชีพที่มั่นคง

เกษตรมั่นคง หมายถึง สถาบันการเกษตรเข้มแข็ง เกษตรกรมีความเป็นมืออาชีพที่มีศักยภาพในการจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ มีเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร ผลผลิตหลักทางการเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพ มาตรฐาน ผลิตรักษาภายใต้แบรนด์ของจังหวัดจากฐานของเกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าให้กับจังหวัดและรายได้ให้กับเกษตรกร ผลผลิตการเกษตรพรีเมียมของจังหวัดมีมูลค่าและแข่งขันได้เป็นศูนย์กลางผลผลิตด้านไม้ผลปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหาร เป็นเมืองอาหารปลอดภัย

ท่องเที่ยวยั่งยืน หมายถึง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเติบโตอย่างต่อเนื่อง เน้นการสร้างคุณค่า และมูลค่าจากความหลากหลายทางชีวภาพและพหุวัฒนธรรม การเชื่อมโยงการพัฒนาการท่องเที่ยวจากฐานของชุมชน ด้วยนวัตกรรม ชุมชนมีความพร้อมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง การท่องเที่ยวของชุมชนสร้างงาน อาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจของชุมชน แหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดได้รับการบริหารจัดการให้ มีมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวในระดับชั้นนำ เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีธรรมาภิบาลในการจัดการการท่องเที่ยวชายแดนเติบโตอย่างต่อเนื่อง จังหวัดยะลาเป็นต้นแบบในระดับประเทศในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพหุวัฒนธรรม จังหวัดประสบความสำเร็จในการยกระดับอำเภอเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ

จังหวัดยะลา มีภาพลักษณ์ในการเป็นเมืองที่มีผังเมืองที่มีความสวยงามและเป็นระเบียบ มีความสะอาดที่สุดเมืองหนึ่งของประเทศไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและสวยงามโดยเฉพาะอำเภอเบตงจนมีคำขวัญว่า “ได้สุดสยาม เมืองงามชายแดน” ประชาชนมีการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร โดยการทำสวนยาง และสวนผลไม้ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีประเพณีวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองแต่ก็มีวิถีชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขในความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม แต่จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน แนวโน้มของความรุนแรงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างลดลง แต่ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและภาพลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งถือเป็นจุดอ่อน และอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาจังหวัด

ดังนั้น จังหวัดยะลา จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา คือ **“คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่นคง ท่องเที่ยวยั่งยืน”** หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ และสร้างความสุข สังคมมีความมั่นคงเสมอภาค และเป็นธรรม สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ โดยนำยะลามุ่งไปสู่เมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ มีอาชีพที่มั่นคง มีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี ยึดหลัก เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ **นำไปสู่ยะลาเมืองแห่งความสุข : Yala city of happiness**

๒) พันธกิจ

- (๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตลอดจนมีความเข้าใจที่ดีต่อภาครัฐ
- (๒) เสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง
- (๓) เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและส่งเสริมคุณธรรมของสังคม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนด้านสุขภาพ และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง
- (๕) ประสาน สนับสนุน เสริมสร้างความร่วมมือในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

๓) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา

สังคมเมืองยะลาที่มีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข ประสบความสำเร็จในการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ ชุมชนเข้าถึงและได้รับการเสริมสร้างโอกาส เป็นสังคมที่มีความเสมอภาค เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดยะลาเป็นต้นแบบที่ดีของประเทศ ที่มีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

๔) ประเด็นการพัฒนาจังหวัด จำนวน ๔ ประเด็น คือ

- (๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้
- (๒) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม และท่องเที่ยวชายแดน
- (๓) การพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๔) การระดมภาคีทุกภาคส่วนร่วมเสริมสร้างยะลาสันติสุขที่ยั่งยืน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย จังหวัดยะลา มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔,๕๒๑.๐๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๘๒๕,๖๗๔ ไร่ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๕-๗ องศาเหนือ กับเส้นแวงที่ ๑๐๐-๑๐๒ องศาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ เมตร สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นภูเขาเนินเขาและหุบเขาตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้ พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่ระหว่างตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ห่างจากกรุงเทพฯ ทางรถไฟ ๑,๐๕๕ กิโลเมตร ทางรถยนต์ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ พื้นที่ราบมีน้อยมีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ปัตตานี นราธิวาส และประเทศมาเลเซียดังนี้

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดต่อกับรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส และรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

๓) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณพื้นที่ตอนเหนือในเขตอำเภอเยาะหา อำเภอมือเยาะหา อำเภอรามันและอำเภอกงปิ้ง พื้นที่ตอนกลางตั้งแต่อำเภอบันนังสตา อำเภอรูโธ และอำเภอบะเตง ตลอดจนจรดแนวพรมแดน ทางใต้มีสภาพพื้นที่เป็นที่สูงและภูเขา

สภาพพื้นที่โดยรวม จำแนกลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ย่อย ๔ บริเวณ ดังนี้

(๑) พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีความสูงน้อยกว่า ๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลและมีระดับความลาดชันต่ำ ประมาณ ๐-๑ % พื้นที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่แม่น้ำพัดพามาที่บวมจึงเป็นเขตที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงปานกลาง พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำของจังหวัดยะลา มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๔,๔๕๖ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘.๓๐ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอเมืองเยาะหา อำเภอรามันและพื้นที่บางส่วนของอำเภอเยาะหา พื้นที่บางบริเวณจะเป็นที่ลุ่มต่ำมีน้ำขังตลอดปีเรียกว่าที่พรุ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอรามัน เช่น พรุโต๊ะพราน พรุบึงน้ำใส พรุโต๊ะแนแวน เป็นต้น

(๒) พื้นที่ราบลูกคลื่นลอนลาดเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบที่มีระดับความสูงไม่เกิน ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล เช่นกัน เพียงแต่มีระดับความลาดชันระหว่าง ๒ - ๕ % ลักษณะของพื้นที่จึงเป็นที่ราบสูงต่ำสลับกันคล้ายลูกคลื่นหรือลูกฟูก พบในพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด โดยเป็นพื้นที่บางส่วนของอำเภอเยาะหา อำเภอเมือง และอำเภอรามัน

(๓) พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน สภาพพื้นที่คล้ายกับที่ราบลูกคลื่นลอนลาด แต่มีระดับสูงมากกว่า ทั้งนี้เพราะเป็นเขตต่อเนื่องจากที่สูงและภูเขา โดยมีระดับความลาดชันของพื้นที่ระหว่าง ๕ - ๒๐% พบการกระจายเป็นบริเวณกว้างในเขตพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอเยาะหา อำเภอรามัน และพื้นที่บางส่วนของอำเภอกงปิ้ง

(๔) พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดมีลักษณะเป็นที่สูงและภูเขาสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ตั้งแต่ตอนกลางของจังหวัดในพื้นที่อำเภอกรงปินัง ตอนใต้ของอำเภอยะหาตลอดลงมาทางใต้ ครอบคลุมพื้นที่แทบทั้งหมดของอำเภอธารโตและอำเภอเบตง สภาพพื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร ถึงเกินกว่า ๑,๐๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล และมีระดับความลาดชันของพื้นที่เกินกว่าร้อยละ ๒๐ ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาป้อยอ เขาปิโล และเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นทิวเขาที่เป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศ เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายหลักของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี ตลอดจนลำธารและลำคลองสาขาต่างๆ

๔) ลักษณะดิน

จากการศึกษาลักษณะและสมบัติของดินในพื้นที่จังหวัดยะลา พบว่า สามารถแบ่งออกเป็น ๑๓ กลุ่มชุดดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๗๐๙,๘๘๔ ไร่ หรือร้อยละ ๙๕.๕๐ ของเนื้อที่ทั้งหมดและเป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๖ หน่วย ได้แก่ พื้นที่เหมืองแร่ (AML) ที่ลุ่มชื้นแฉะ (MARSH) ที่ดินดัดแปลง (ML) บ่อขุด (P) พื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน (U) และพื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๕,๗๙๐ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด สามารถจำแนกความเหมาะสมของดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ดังนี้

(๑) ที่ดินเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เป็นพื้นที่ลุ่ม สภาพพื้นที่ราบเรียบ (ร้อยละ ๐ - ๒) มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕, ๖ และ ๑๗ มีเนื้อที่รวม ๑๒๗,๗๓๘ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๔๑ ของพื้นที่จังหวัด

(๒) ดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล กาแฟ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และหญ้าเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ (ร้อยละ ๐-๒) ดินมีการระบายน้ำดี หรือดีปานกลาง ได้แก่ ชุดกลุ่มดินที่ ๓๒ มีเนื้อที่ ๗๒,๘๔๒ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๕๘ ของพื้นที่จังหวัด และดินที่เป็นดินเหนียวมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการระบายน้ำดี และสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน (ร้อยละ ๑๒-๒๐) ควรมีการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำแนวหญ้าแฝก หรือปลูกพืชขวางทางลาดเท เพื่อป้องกันการชะล้างของหน้าดิน

(๓) ดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล กาแฟ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และหญ้าเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดชัน (ร้อยละ ๐ - ๕) มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินมีการระบายน้ำดี ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๔, ๓๙ และ ๖๐ มีเนื้อที่ ๑๙๔,๙๐๖ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๘๙ ของพื้นที่ของจังหวัด

(๔) ดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล กาแฟ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน (ร้อยละ ๕-๒๐) เป็นดินลึกปานกลาง มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนปนทราย และจะพบชั้นลูกรังหรือหินพื้นภายใน ๑๐๐ เซนติเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการระบายน้ำดี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๕๐ และ ๕๓ มีเนื้อที่ ๑๔๗,๔๖๔ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๒๓ ของพื้นที่จังหวัด

(๕) ดินที่ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล กาแฟ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน (ร้อยละ ๕- ๒๐) เป็นดินตื้น มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดลูกรังหรือดินร่วนปนทราย และจะพบชั้นหินพื้นภายใน ๕๐ เซนติเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการระบายน้ำได้ดี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๕ และ ๕๑ มีเนื้อที่ ๓๙,๕๔๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๓๙ ของพื้นที่จังหวัด

(๖) ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตรควรอนุรักษ์ไว้เป็นป่าไม้หรือปลูกป่าเพิ่มเติมในบริเวณที่ถูกถากถาง มีหินพื้นโผล่ ดินที่มีความลาดชันสูง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ มีเนื้อที่ ๒,๐๓๙,๕๙๕ ไร่ หรือร้อยละ ๗๒.๑๘ ของพื้นที่จังหวัด

(๗) หน่วยแผนที่ดินเบ็ดเตล็ด เป็นหน่วยของแผนที่ที่ได้แยกออกจากพื้นที่ดินที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ ได้แก่ พื้นที่เหมืองแร่ (AML) ที่ลุ่มชื้นแฉะ (MARSH) ที่ดินดัดแปลง (ML) บ่อขุด (P) พื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน (U) และพื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๕,๗๙๐ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๑๐ ของเนื้อที่ทั้งหมด

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดยะลา ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นมีฝนตกชุกและร้อนชื้นตลอดทั้งปี ทำให้มีสภาพอากาศแบบร้อนชื้น มี ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๑๕ เดือน กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่ วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๕ เดือน กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๘.๒๐ องศาเซลเซียส และสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๕๐ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๑๒.๑ มิลลิเมตรต่อปี มีฝนตกเฉลี่ย ๑๔๘ วันต่อปี เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน มีฝนตกชุกที่สุด

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒ ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๖๒

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๓	๒,๗๗๑.๒
๒๕๕๔	๓,๓๓๗.๒
๒๕๕๕	๒,๑๔๗.๔
๒๕๕๖	๒,๖๗๕.๗
๒๕๕๗	๒,๐๘๐.๘
๒๕๕๘	๑,๗๙๐.๐
๒๕๕๙	๑,๙๑๑.๙
๒๕๖๐	๓,๗๑๐.๐
๒๕๖๑	๒,๓๗๘.๖
๒๕๖๒ (ม.ค.-ก.ค.)	๑,๑๓๒.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓-๒๕๖๒

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๓	๓๖.๑	๒๒.๗	๒๘.๕	๙๘.๙	๔๔.๔	๗๖.๘
๒๕๕๔	๓๔.๕	๒๒.๓	๒๗.๒	๙๙.๙	๕๓.๖	๘๑.๙
๒๕๕๕	๓๕.๑	๒๒.๙	๒๗.๓	๙๖.๗	๕๐.๑	๘๐.๘
๒๕๕๖	๓๕.๑	๒๒.๕	๒๗.๑	๙๖.๖	๕๔.๐	๘๑.๗
๒๕๕๗	๓๖.๑	๒๐.๔	๒๗.๑	๙๗.๙	๔๔.๐	๘๐.๓
๒๕๕๘	๓๖.๑	๒๑.๗	๒๗.๓	๙๖.๙	๔๑.๖	๘๐.๒
๒๕๕๙	๓๘.๓	๒๒.๙	๒๗.๘	๙๗.๑	๓๙.๕	๗๙.๔
๒๕๖๐	๓๔.๓	๒๒.๗	๒๗.๐	๙๗.๒	๕๒.๘	๘๒.๖
๒๕๖๑	๓๔.๗	๒๑.๗	๒๗.๒	๙๗.๒	๕๐.๘	๘๑.๕
๒๕๖๒	๓๖.๗	๒๒.๐	๒๗.๙	๙๖.๑	๔๒.๓	๗๙.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑) แม่น้ำ จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ค่อนข้างขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแม้จะมีการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำขึ้นที่บ้านบางกลาง อำเภอบันนังสตาก็ตาม แต่ใช้เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น ไม่มีระบบชลประทานต่อเนื่อง จะมุ่งเน้นในเขตตอนล่างของแม่น้ำ คือ บริเวณจังหวัดปัตตานี แม่น้ำสำคัญในจังหวัดยะลา ได้แก่

(๑) แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเทือกเขาสันกาลาคีรี บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา และไหลผ่านอำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก และออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร

(๒) แม่น้ำสายบุรี แหล่งต้นน้ำอยู่บนภูเขาสันกาลาคีรีในพื้นที่อำเภอสุคีริน ไหลผ่านอำเภอจะนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

(๓) คลองเทพา เป็นคลองขนาดใหญ่ ต้นน้ำเกิดจากเขาตีโตก เทือกเขาสันกาลาคีรี ในพื้นที่อำเภอกาบัง ไหลผ่านอำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ผ่านอำเภอสะบ้าย้อย ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

๒) คลองธรรมชาติ จังหวัดยะลา มีลำคลองธรรมชาติ จำนวน ๓๘๓ สาย

๓) หนอง บึง จังหวัดยะลา มีหนอง และบึง รวมกัน จำนวน ๑๑๓ แห่ง

๔) มีน้ำพุ น้ำซับ จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำพุ น้ำซับ จำนวน ๑๖ แห่ง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่าสงวนแห่งชาติป่ากาบัง	กาบัง	๑๖๘,๗๕๐
๒	ป่าสงวนแห่งชาติป่าต้นหยงกาลอ	ยะหา	๗,๑๘๗.๕๐
๓	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเบตง	เบตง	๑๗๕,๐๐๐
๔	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาใหญ่	เมือง ยะหา	๒๓,๗๕๐
๕	ป่าสงวนแห่งชาติป่าลานู-ถ้ำทะเลลู	ยะหา กาบัง บันนังสตา กรงปินัง	๒๐๘,๘๕๐
๖	ป่าสงวนแห่งชาติป่าสกายอากูวิง-ลาบู	ยะหา กาบัง	๘,๑๒๕
๗	ป่าสงวนแห่งชาติป่าลาก๊ะ	รามัน	๑๑,๐๓๙
๘	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขากาลอ	รามัน กรงปินัง	๔๑,๗๑๙
๙	ป่าสงวนแห่งชาติป่าจะก๊วะ	รามัน	๑๗,๔๕๑
๑๐	ป่าสงวนแห่งชาติป่ากาโสด	บันนังสตา	๖,๒๘๑.๒๕
๑๑	ป่าสงวนแห่งชาติป่าบูกิตตำมะชูและป่าบูกิตกือแล	เบตง	๒๗๕
รวม			๖๖๘,๔๒๗.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๒) อุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนอุทยานแห่งชาติ

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติบางลาง	เบตง บันนังสตา และธารโต	๑๖๓,๑๒๕
๒	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี	รามัน	๑๗,๔๕๑
๓	อุทยานแห่งชาติทรายขาว	เมือง	๖,๘๗๕
รวม			๑๘๗,๔๕๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

จังหวัดยะลา มีพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบาลา-ฮาลา ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๘๐,๓๐๐ ไร่

๔) ป่าเตรียมการสงวน

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ป่าเตรียมการสงวน

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาแม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๑)	บันนังสตา และรามัน	๙,๑๐๖.๒๕
๒	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาแม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๒)	บันนังสตา และธารโต	๗๔,๓๖๘.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๕. ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้

ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้ ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๒๕๔,๐๐๐ ไร่

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดยะลาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๘ ตำบล ๓๗๙ หมู่บ้าน ๑๑ เทศบาล ๕๒ อบต. ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๖ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมืองยะลา	๔๖๒.๒๔	๙.๕๗	๑๐๐ เมตร	๑๔	๘๐	๔	๑๑	-
กรงปินัง	๑๘๕	๓.๘๓	๑๐	๔	๒๓	-	๔	-
บันนังสตา	๗๑๕	๑๔.๘	๔๐	๖	๕๐	๒	๕	-
ยะหา	๔๙๙.๙	๑๐.๔	๒๐	๗	๔๙	๑	๗	-
กาบัง	๔๕๑	๙.๓๔	๔๐	๒	๑๘	-	๒	-
รามัน	๕๑๖.๐๓	๑๐.๗	๒๐	๑๖	๙๐	๒	๑๕	-
ธารโต	๖๗๕	๑๔	๖๐	๔	๓๗	๑	๔	-
เบตง	๑,๓๒๘	๒๗.๕	๑๔๐	๕	๓๒	๑	๔	-
รวม	๔,๘๓๒.๑๗	๑๐๐	๓๓๐	๕๘	๓๗๙	๑๑	๕๒	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดยะลามีประชากร จำนวน ๑๖๓,๖๙๖ คน ครัวเรือน ทั้งหมด ๕๓๑,๓๘๐ ราย เป็นเพศชาย ๒๖๒,๒๖๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๓ เป็นเพศหญิง ๒๖๗,๑๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๗ ดังรายละเอียดตาม ตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ จำนวนประชากรของจังหวัดยะลา

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
อำเภอเมือง	๘๒,๖๙๔	๘๗,๔๘๕	๑๗๐,๑๗๙	๕๙,๒๕๒
อำเภอรามัน	๔๗,๑๘๙	๔๘,๕๓๙	๙๕,๗๒๘	๒๓,๑๒๘
อำเภอบันนังสตา	๓๑,๓๕๓	๓๐,๓๔๕	๖๑,๖๙๘	๑๘,๐๓๖
อำเภอกรงปินัง	๑๔,๕๔๙	๑๔,๒๙๗	๒๘,๘๔๖	๖,๒๙๒
อำเภอยะหา	๓๑,๔๑๐	๓๑,๓๓๖	๖๒,๗๔๖	๑๔,๕๒๔
อำเภอกาบัง	๑๒,๖๑๘	๑๑,๙๑๓	๒๔,๕๓๑	๖,๘๓๙
อำเภอธารโต	๑๓,๐๙๑	๑๒,๐๐๕	๒๕,๐๙๖	๙,๒๗๕
อำเภอเบตง	๓๑,๓๖๔	๓๑,๑๙๒	๖๒,๕๕๖	๒๖,๓๕๐
รวม	๒๖๔,๒๖๘	๒๖๗,๑๑๒	๕๓๑,๓๘๐	๑๖๓,๖๙๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี

จังหวัดยะลา มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ

- ๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม
- ๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
- ๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนา ต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้น กว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวช นาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีความแตกต่างไปบ้าง

การแต่งกาย

ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะแต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียนเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลามีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ฮินดู น้อย

ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝนเท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อมีความจำเป็นน้อย สิ้นเปลือง จึงไม่ใคร่สวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิง ผู้ชายจะนุ่งโจงกระเบนหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่นา ทำสวนหรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคม ก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

ประเพณี

ประเพณีของชาวไทยพุทธ

๑) ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยจัดในวัดทุกวัด ในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวาน ไปวางเพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหาร เรียกว่า ร้านเปรต สร้างไว้กลางวัด ยกเสาสูง ๔ เสาข้าง เสาเดียวข้างและนิยมจัดทำร้ายเปรต ๒ ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาสูง สำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่าย อีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงแค่อว สำหรับให้เด็กและผู้หญิง ได้แย่งชิงเพื่อความสนุกสนาน บนร้านเปรตจะมีสายสัญญาณวงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งทำพิธีกรรม เมื่อทำพิธีเสร็จแล้วจะมีผู้ตีระฆังให้สัญญาณ บรรดาผู้มาร่วมทำบุญ ก็จะเข้าไปรุมแย่งสิ่งของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนาน ซึ่งเรียกกันว่า ชิงเปรต

๒) ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้ว และนำกระดูกมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอัฐิ) ประจำหมู่บ้าน ในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูล มีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปี เป็นต้นไป ถือเป็นกิจกรรมของแต่ละหมู่บ้านตำบล โดยเมื่อถึงวันบังกุลบัว ญาติพี่น้องลูกหลานที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่นจะพร้อมใจกันกลับบ้าน เพื่อทำบุญในวันนี้ และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัว บางที่เรียกประเพณีนี้ว่า ทำบุญรดน้ำบัว

๓) ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระจะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา ๑ วัน คือตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้น ชาวบ้านมักเรียกว่า เรือพระ ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือ โดยใช้คนลากเชือกเป็น ๒ สาย บนเรือพระจะมีคนตีโพน การตีโพนนั้นเพื่อปลุกใจให้ชาวบ้านกระตือรือร้นมาร่วมพิธีลากพระ และเรียกให้ชาวบ้านที่อยู่แนวถนนได้มาร่วมพิธีเท่าที่มีเวลา อาจจะเพียงช่วงระยะทาง ๑๐-๒๐ เมตร และร่วมทำบุญตามศรัทธา เมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมาย ก็จะมีพิธีกรรมและกิจกรรม โดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระ หรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงานลากพระ เพื่อพระฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะร่วมรับประทานอาหาร และร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี กิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระ ได้แก่ การประกวดเรือพระ การแข่งขันตีโพนหรือกลองใหญ่ แข่งขันชดัดม แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

ประเพณีของชาวมุสลิม

๑) มาแกบูละ “มาแกบูละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ในหลายโอกาส เช่น แต่งงาน และเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มิใช่เจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้น แต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

๒) การเข้าสู่หนัด เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาด คือ การขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชาย หรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาโชะยวี่” ซึ่งจะกระทำแก่เด็กชายที่มีอายุระหว่าง ๒-๑๐ ปี ส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัด ถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

๓) วันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ

(๑) วันอิฎิ้ลฟิตรี หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอ” เป็นวันรื่นเริงเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิมคือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำ ฯลฯ อีกต่อไป วันอิฎิ้ลฟิตรี ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติและทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) วันอิฎิ้ลอิตฮา หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอหัจญ์” หมายถึง วันรื่นเริงเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทานบริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่า วันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔) วันเมาลิด เมาลิด เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า เกิด ที่เกิด หรือวันเกิด ซึ่งหมายถึงวันสมภพของนบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนรอบีอุลอาวาล หรือเดือนที่ ๓ ตามปฏิทินอาหรับ วันเมาลิด นอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันสมภพของนบีมุฮัมมัดแล้ว ยังเป็นการรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดีนะห์ และเป็นวันมรณกรรมของท่านอีกด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ในวันเมาลิด ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์ อัน-กุรอาน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ การเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

๕) วันอาซุรอ อาซุรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึง วันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอน ซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลาม ในสมัยท่านนบีนุฮ ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภค จึงประกาศให้ผู้ที่มีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ ให้เอามากองรวมกัน เนื่องจากต่างคนต่างมีของคนละอย่างไม่เหมือนกัน ท่านนบีนุฮ ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกัน สวากของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดยทั่วกัน และเหมือนกัน ในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ได้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขณะที่กองทหารของท่านกลับจากการรบที่บาดัร ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) จึงใช้วิธีการของท่านนบีนุฮ โดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันรับประทานในหมู่ทหาร

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมที่สะดวก มี ๒ ทาง คือ ทางรถไฟ และทางรถยนต์

๑) ทางรถไฟ จังหวัดยะลามีขบวนรถด่วน รถเร็ว สปรีนเตอร์ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ-สถานียะลา ทุกวันใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๒) ทางรถยนต์ ตารางเดินรถภาคใต้จากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่-จังหวัดยะลาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔ ไปจังหวัดชุมพร รวมระยะทางประมาณ ๔๖๐ กิโลเมตร ต่อด้วยเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๑ หรือ ๔๒ ประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร ผ่านปากบาราเทพาถึงสามแยกดอนยาง เลี้ยวขวาอีกประมาณ ๔๐ กิโลเมตร เข้าสู่จังหวัดยะลา รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ธรรมดา ออกเดินทางทุกวันจากสถานีขนส่งสายใต้ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๑.๔.๒ การไฟฟ้า

จังหวัดยะลา มีโรงผลิตไฟฟ้า จำนวน ๔ แห่ง เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัทเอกชน จำนวน ๒ แห่ง มีกำลังการผลิตติดตั้งรวม ๑๐๖.๑๗ เมกะวัตต์ ดังนี้

ตารางที่ ๘ แสดงโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๕๘

โรงไฟฟ้า	สถานที่ตั้ง	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)
๑. โรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๓๒
๒. โรงไฟฟ้าเขื่อนบ้านสันติ (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๑.๒๗

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๙ แสดงโรงไฟฟ้าของผู้ประกอบการเอกชน ในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๕๘

โรงไฟฟ้า	สถานที่ตั้ง	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)	ปริมาณขายตามสัญญา (เมกะวัตต์)
โรงไฟฟ้าบริษัทกัลป์ ยะลากรีน จำกัด	อำเภอเมืองยะลา	๒๓	๒๐.๒
โรงไฟฟ้าบริษัท ยะลากรีนเอนเนอร์ยี จำกัด (พลังงานชีวมวล)	อำเภอเมืองยะลา	๙.๙	๘.๗

สถานีไฟฟ้าแรงสูง

จังหวัดยะลา มีสถานีไฟฟ้าแรงสูง จำนวน ๓ แห่ง เป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และเป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๑) ขนาด ๑๑๕ kV

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๒) ขนาด ๒๓๐ kV

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง

- สถานีไฟฟ้าพรุราชชนย์ (YRA) ขนาด ๑๑๕-๓๓ kV

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

จังหวัดยะลามีเขตแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียในพื้นที่อำเภอเบตง จึงมีการตั้งด่านศุลกากร ณ จุดผ่านต่าบเบตง อำเภอเบตง โดยมีด่านตรวจพืช กรมวิชาการเกษตร ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวด้วย

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑) การโทรศัพท์

การให้บริการโทรศัพท์ของจังหวัด มี ๒ หน่วยงาน คือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และ บริษัทไทยเทเลโฟนแอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TT&T) โดยมีสถิติบริการโทรศัพท์ในปี ๒๕๕๙

ตารางที่ ๑๐ แสดงสถิติการบริการโทรศัพท์ ปี ๒๕๕๙

บริษัท	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	
จำนวนชุมสาย	๙๘	
จำนวนหมายเลขที่มี	๓๕,๔๑๐	
จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า จำแนกตามประเภทผู้เช่า	ธุรกิจ	๑,๘๖๓
	บ้าน	๑๑,๑๖๑
	สาธารณะ	๒,๒๒๓
	ราชการ	๒,๕๐๓
	ท.ศ.ท.	๒๘๔
รวม	๑๘,๐๓๔	

๒) ระบบน้ำประปา

หน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดยะลา มีทั้งหน่วยงานประปาส่วนภูมิภาคและการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

(๑) การประปาส่วนภูมิภาค มีสำนักงานประปา จำนวน ๒ แห่ง ดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลของสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดยะลา

สาขา	จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ราย)	กำลังผลิตที่ใช้งาน (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)
๑. เบตง	๑๐,๐๒๕	๑๗,๒๘๐	๒๖๓,๒๖๖	๒๕๖,๕๓๕	๑๙๒,๔๔๐
๒. ยะหา	๒,๕๗๕	๕,๒๘๐	๗๗,๔๑๔	๗๖,๑๗๙	๕๑,๘๖๑

ที่มา : สำนักงานประปาเบตง และสำนักงานประปายะหา

(๒) การประปาเทศบาลนครยะลา

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอัตราการผลิตและผู้ใช้น้ำประปา ในเขตเทศบาลนครยะลา

รายการ	ปี ๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
อัตราการผลิต (ลบ.ม.)	๘,๕๐๙,๙๘๗	๘,๐๔๘,๗๙๑	๔,๓๕๐,๐๐๐
ผู้ใช้น้ำประปา (ราย)	๑๗,๖๒๘	๑๘,๐๐๗	๑๘,๓๐๔

ที่มา : กองการประปา เทศบาลนครยะลา

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

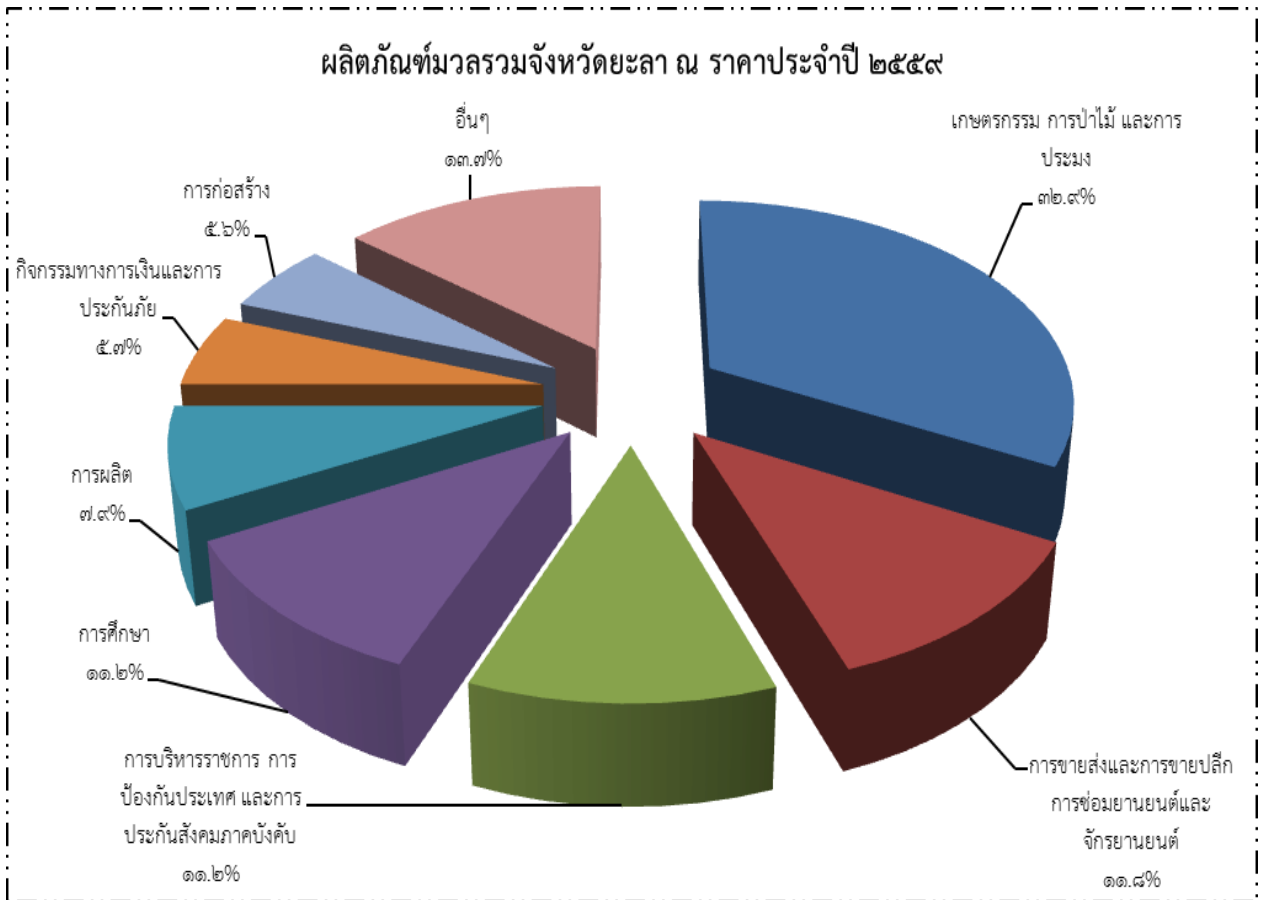
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา (Gross Provincial Products : GPP) ในปี ๒๕๕๙ ขยายตัวร้อยละ ๒.๐ ปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๔.๙ ในปี ๒๕๕๘ เป็นผลมาจากการผลิตนอกภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๔ โดยสาขาที่ขยายตัวมากที่สุด ได้แก่ สาขาศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ ขยายตัวร้อยละ ๓๓.๒ สาขากิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ ๒๒.๖ และสาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย ขยายตัวร้อยละ ๑๓.๘ อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตร หดตัวร้อยละ - ๐.๙

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาประจำปี ๒๕๕๙ มีมูลค่าเท่ากับ ๔๓,๙๔๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๔๐,๗๒๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๓,๒๑๖ ล้านบาท โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๙๘,๕๖๒ บาท

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ในปี ๒๕๕๙ พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ขึ้นอยู่กับภาคการเกษตรเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙ ของมูลค่าผลผลิตรวมทั้งจังหวัด รองลงมา ได้แก่ สาขาการขนส่ง ขยายปลีก การบริหารราชการ และการศึกษา โดยมีอัตราส่วนร้อยละ ๑๑.๘ ๑๑.๒ และ ๑๑.๒ ตามลำดับ

ภาพที่ ๑ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ๑๖ สาขา

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา GPP ของจังหวัดยะลา

สาขา	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา GPP (ล้านบาท)				
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
ภาคเกษตร	๒๒,๒๘๒	๑๗,๔๙๗	๑๕,๙๒๔	๑๓,๐๐๕	๑๔,๔๕๖
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ การประมง	๒๒,๒๘๒	๑๗,๔๙๗	๑๕,๙๒๔	๑๓,๐๐๕	๑๔,๔๕๖
ภาคนอกเกษตร	๒๗,๑๓๘	๒๕,๑๗๓	๒๔,๑๓๑	๒๗,๗๒๐	๒๙,๔๘๕
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๕๔	๑๓๓	๑๓๓	๑๕๙	๑๗๖
อุตสาหกรรม	๓,๔๒๔	๓,๕๓๖	๓,๔๖๘	๓,๔๑๑	๓,๔๖๗
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๕๐๓	๕๗๔	๕๕๗	๕๓๓	๕๓๖
การก่อสร้าง	๑,๖๐๕	๑,๗๔๔	๑,๘๖๒	๒,๓๒๓	๒,๔๕๖
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม ยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	๕,๕๒๗	๔,๕๗๘	๔,๕๕๗	๔,๕๐๔	๕,๑๘๕
โรงแรมและภัตตาคาร	๓๙๔	๕๔๐	๕๔๔	๖๔๐	๖๙๗
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๖๙๔	๗๑๑	๗๕๐	๖๘๔	๖๙๕
ตัวกลางทางการเงิน	๑,๗๒๗	๑,๘๙๙	๒,๑๐๗	๒,๑๗๘	๒,๕๐๒
บริการด้านอาหารมหรสพ การให้เช่าและ บริการทางธุรกิจ	๑,๕๖๘	๑,๔๘๑	๑,๑๙๑	๑,๑๑๙	๑,๓๖๓
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ	๕,๓๖๖	๓,๗๕๗	๑,๙๕๕	๔,๗๖๕	๔,๙๒๒
การศึกษา	๔,๐๐๔	๔,๐๖๖	๔,๖๓๓	๔,๘๑๖	๔,๙๒๒
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๑,๓๑๒	๑,๓๐๗	๑,๔๑๙	๑,๕๒๘	๑,๖๒๘
การให้บริการด้านชุมชน สังคมฯ	๒๒๔	๒๒๖	๒๑๖	๑๘๙	๑๙๐
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๓	๘	๑๗	๒๘	๑๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๙,๔๒๑	๔๒,๖๗๐	๔๐,๐๕๔	๔๐,๗๒๕	๔๓,๙๔๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	๑๑๒,๙๘๑	๙๗,๐๖๒	๙๐,๖๓๖	๙๑,๗๓๘	๙๘,๕๖๒
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๓๗	๔๔๐	๔๔๒	๔๔๔	๔๔๖

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

สวนขวัญเมือง

เป็นสวนสาธารณะกลางเมืองยะลา ดัดแปลงมาจากสวนสาธารณะพญาไถย อยู่ห่างจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประมาณ ๓๐๐ เมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๗ ไร่ จัดให้เป็นสนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง โดยเฉพาะทะเลสาบ มีเนื้อที่ ๖๙ ไร่ เนื่องจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นป่าเขา ไม่มีชายแดนทะเลเลย ทางเทศบาลเมืองยะลาจึงได้จัดทำชายหาดจำลองขึ้น มีสนามแข่งขันนกเขาชาวเสียม ซึ่งเป็นสนามมาตรฐานใหญ่ที่สุดในจังหวัดภาคใต้

น้ำตกบูเกะปิโล หรือน้ำตกตะวันตกวันรัศมี

อยู่ระหว่างตำบลบุตีกับตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลาที่สันเขาลูกนี้มีน้ำตกซึ่งตามประวัติเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของเจ้าผู้ครองนครเมืองรามัน ในสมัยที่เมืองชายแดนภาคใต้ยังแยกตัวเป็น ๗ หัวเมือง อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายยะลา-รามัน ๑ กม.

ถ้ำคนโท

อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ ๖ กิโลเมตร บนถนนสายยะลา-ยะหาด้านขวามือ หรือถึงก่อนถ้ำคูหาภิมุขเพียง ๑ กิโลเมตร มีรถประจำทางจากตัวเมืองผ่านทุกครึ่งชั่วโมง เมื่อลงจากรถแล้วเดินเข้าไปตามถนนเล็กๆ ประมาณ ๕๐ เมตร ผ่านป่าละเมาะไปยังทิวเขากำปอนอันเป็นที่ตั้งของถ้ำสำเภาทอง และถ้ำคนโทเมื่อผ่านถ้ำสำเภาทองแล้วเดินเลียบเชิงเขาไปอีก ๑๕ นาที จึงถึงถ้ำคนโท ซึ่งเป็นถ้ำที่มีความสวยงามและใหญ่ที่สุดในภูเขากำปอน เป็นภูเขาหินอ่อน ภายในถ้ำมีหินงอก สูงประมาณ ๑๒๐ เมตร มีลักษณะคล้ายผู้หญิงนั่งสมาธิใคร ๆ เรียกเธอว่า **“แม่นางมณีโท”** ซึ่งเพี้ยนมาจากชื่อถ้ำนั่นเอง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ขุดพบพระพิมพ์เก่าแก่มากมาย โดยเฉพาะพระพิมพ์อวโลกิตศวรรแบบศรีวิชัย ซึ่งเป็นพระพิมพ์ที่มีลักษณะดีและเนื้อสวยที่สุดในบรรดาที่ขุดพบได้ทั้งหมด

ถ้ำศิลป์

ตั้งอยู่หมู่ ๒ ตำบลหน้าถ้ำในเขตอำเภอเมืองไม่ไกลจากถ้ำคูหาภิมุข การเดินทางทางใช้เส้นทางเดียวกับ วัดถ้ำคูหาภิมุข แต่ต้องเดินทางต่อไปอีก ๒ กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางจนถึงเชิงเขา มีบันไดให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปยังปากถ้ำโดยสะดวก (ปากถ้ำสูงจากเชิงเขา ๒๘ เมตร) จุดเด่นของถ้ำศิลป์อยู่ที่ภายในถ้ำมีจิตรกรรมฝาผนัง ทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพคนล่าสัตว์ เขียนด้วยสีดำและจิตรกรรมสมัยประวัติศาสตร์ เป็นภาพพระพุทธรูปประวัติตอนธิดา พระยามารย้วยวนพระพุทธรูปเจ้า ภาพนี้มีขนาด ยาว ๘ เมตร สูง ๕ เมตร แต่สภาพของจิตรกรรมค่อนข้างลบเลือน จิตรกรรมนี้ได้รับการยกย่องว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นงานศิลปกรรมสมัยศรีวิชัยชิ้นเดียวที่เป็นภาพจิตรกรรม การเข้าชมแจ้งความจำนงต่อครูใหญ่โรงเรียนบันนังลือวาที่อยู่ใกล้ถ้ำ ซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาถ้ำจนแจประตุถ้ำ

น้ำตกตะวันตกวันรัศมี

เป็นน้ำตกที่สวยงามแตกต่างจากน้ำตกอื่นๆ เพราะเมื่อแสงแดดกระทบกับสายน้ำ จะทำให้สีของหิน ใต้แอ่งน้ำเป็นสีเหลืองสวยงาม น้ำตกนี้ตั้งอยู่หมู่ ๖ อำเภอรามัน ตั้งบนภูเขาบ้านป้อมมิ่ง ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ ๑๙ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา-โกตาบารู ถนนลาดยางตลอด ๑๕ กิโลเมตร เลี้ยวเข้า ต.โกตาบารู ถึง ต.ท่าเรือประมาณ ๒ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าถนนหมู่บ้านประมาณ ๒ กิโลเมตร จะถึงทางเข้าน้ำตก เข้าไปประมาณ ๕๐๐ เมตร

บึงน้ำใส

แหล่งกำเนิดปลามังกร อยู่ที่อำเภอรามัน ห่างจากตัวเมืองยะลาราว ๒๖ กิโลเมตร ผ่านอำเภอรามันไปทาง อำเภอรือเสาะ ประมาณ ๘ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายจากถนนใหญ่เข้าสู่บ้านบึงน้ำใสหมู่ที่ ๕ ตำบลตะโละหะล่อ อำเภอรามัน ปลาชนิดนี้มีมาก ในแถบอินโดจีน มาเลเซีย และประเทศไทยตอนล่าง เชื่อกันว่าใครเลี้ยงปลามังกร จะมีโชคลาภ ราคาซื้อขายจึงค่อนข้างสูง

ถ้ำกระแซง

เป็นถ้ำที่สวยงามตามธรรมชาติเพดานของถ้ำมีหินย้อยมากมาย ถ้ำที่อยู่ใกล้เคียงกับถ้ำกระแซงอีก ๓ ถ้ำ ได้แก่ ถ้ำลูกอม ถ้ำน้ำลอด และถ้ำพระ ถ้ำเหล่านี้อยู่ในเขตอำเภอบันนังสตา อยู่ห่างตัวจังหวัดยะลา ๕๐ กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอบันนังสตา ๘ กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับการไปเขื่อนบางลาง ลักษณะเด่นของถ้ำกระแซง คือ มีลำธารไหลผ่านลอดถ้ำปากถ้ำเป็นโพรงขนาดใหญ่มองออกไปภายนอกเห็นป่าไม้ร่มรื่น และทิวทัศน์งดงามเหมาะสำหรับท่องเที่ยวพักผ่อน

น้ำตกก้อลอง (สุขทาลัย)

อยู่ในนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อำเภอบันนังสตา ขนเขาปกไย๊ะ เขานี้เป็นที่ตั้งสถานีถ่ายทอดสัญญาณห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายยะลา - เบตง แยกซ้ายเข้าทางลูกรังอีกประมาณ ๘ กิโลเมตร น้ำตกนี้ถูกค้นพบเมื่อปี ๒๕๐๗ ประกอบด้วยน้ำตก ๕ ชั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงประทานนามน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสุขทาลัย” มีทิวทัศน์ที่สวยงามมากเหมาะสำหรับเล่นน้ำในแอ่งน้ำ และพักรับประทานอาหาร ณ ศาลาที่สร้างไว้

ถ้ำทะเล

อยู่ในเขตตำบลถ้ำทะเล อำเภอบันนังสตา ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางตามเส้นทางหลวงสายยะลา-บันนังสตา-เบตง และมีทางแยกสู่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำทะเลอยู่ขวามือ จุดเด่น คือ ถ้ำหินปูนซึ่งทะลุลอดไปอีกด้านหนึ่งของภูเขาที่มีศาลประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทย เชื้อสายจีนในจังหวัดยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะในช่วงเดือนยี่ทางจันทร์คตของจีน ซึ่งจัดให้มีเทศกาลกินเจขึ้นที่บริเวณศาลแห่งนี้ จะมีนักท่องเที่ยวและผู้นับถือศรัทธาเจ้าแม่กวนอิมเดินทางมาร่วมสักการะและกินเจมากกว่าในช่วงอื่นๆ ของปี

เขื่อนบางลาง

กั้นแม่น้ำปัตตานี ที่บริเวณบางบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๒๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

ป่าฮาลา - บาลา

หรือสวนป่าพระนามาภิไธย (ส่วนที่ ๒) เป็นป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์นานาชนิด มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส นอกจากนี้ยังเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง และนักท่องเที่ยวที่สนใจจะศึกษาการเดินทางไปธรรมชาติ การนั่งเรือ ล่องแพ ตกปลา สามารถติดต่อได้ที่ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔๕ ถนนสุขยางค์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

วนอุทยานน้ำตกธารโต

อยู่ที่ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต เป็นวนอุทยานและป่าสงวน มีเนื้อที่ ๑,๐๐๐ ไร่ เป็นน้ำตกที่สวยงามลดหลั่นกันลงมาถึง ๙ ชั้น ห่างจากตัวเมืองออกไปตามถนนยะลา - เบตง ประมาณ กิโลเมตรที่ ๕๗-๕๘ มีทางลูกรังแยกเข้าไป ๒ กิโลเมตร ประกาศเป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๓ น้ำตกละออองรุ้ง

เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ระหว่างเขตติดต่อ อำเภอธารโตและอำเภอเบตงห่างจาก จังหวัดยะลา ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - เบตง ถนนลาดยางตลอด ก่อนถึงอำเภอเบตงประมาณ ๔๐ กิโลเมตร จะมีถนนดินแยกเข้าน้ำตก ประมาณ ๑๐๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้มีความงดงามอันเกิดจากละออองน้ำตกกระทบแสงแดดมองเห็นเป็นสีรุ้งอยู่เบื้องล่างริมภูผาบริเวณร่มรื่นตลอดทั้งวัน

บ่อน้ำร้อน

เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านนะเราะปะไร ตำบลตาเนาะ - แมเราะ ห่างจากอำเภอเบตง ประมาณ ๔ กิโลเมตร แยกขวาเข้าไปอีก ๖ กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน ๗ นาที และเชื่อกันว่าน้ำแร่นี้สามารถรักษาโรคผิวหนังได้

๑.๖.๒ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาถ้ำกิมุข (วัดหน้าถ้ำ)

ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง ไปตามเส้นทางยะลา - หาดใหญ่ ห่างจากตัวเมือง ๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางไปสู่อำเภอเยหา ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่าวัดหน้าถ้ำ เพราะภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่แห่งหนึ่งมีพระพุทธไสยาสน์ของโบราณขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ภายใน สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ปี พ.ศ. ๑๓๐๐ เป็นพระพุทธไสยาสน์สมัยศรีวิชัย มีขนาดความยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว เชื่อกันว่าเดิมเป็นปางนารายณ์บรรทมสินธุ์ เพราะมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาจึงได้ตัดแปลงเป็นพระพุทธไสยาสน์แบบหินยาน พระพุทธไสยาสน์วัดหน้าถ้ำแห่งนี้ชาวภาคใต้ถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ ๑ ใน ๓ ของดินแดนภาคใต้ คือ พระบรมธาตุเมืองนครฯ พระธาตุไชยาที่สุราษฎร์ธานี และพระพุทธไสยาสน์ วัดหน้าถ้ำ นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยสวยงาม ในบริเวณใกล้ๆ กัน มีถ้ำอีกแห่งหนึ่งเรียกว่า ถ้ำมิด ซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อยเป็นรูปลักษณะต่างๆ เช่น ม่าน เศียรช้างเอราวัณฯลฯ มีน้ำเย็นสะอาดไหลจากโขดหินธรรมชาติ มีไฟฟ้าติดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่จะชมถ้ำมิดแห่งนี้

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

เป็นที่ตั้งของหลักเมืองจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใจกลาง วงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองให้เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมือง ซึ่งสร้างด้วยแก่นไม้ชัยพฤกษ์ สูง ๕๐ เซนติเมตร วัดโดยรอบที่ฐาน ๔๓ นิ้ว ที่ปลาย ๓๖ นิ้ว พระเศียรยอดเป็นรูปพรหมจรรย์และเปลวไฟ บริเวณโดยรอบเป็นสวนสาธารณะ รมรื่น สวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป จะมีการจัดงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมือง ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๑ พฤษภาคม ของทุก ๆ ปี

พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ

ตั้งอยู่ที่วัดพุทธาธิวาส ถนนรัตนกิจ องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนเนินเขา มีความกว้าง ๓๙ เมตร สูง ๓๙.๙ เมตร เป็นมหาธาตุเจดีย์ที่สวยงาม และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในพระมหาธาตุเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ศิลปะการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยประยุกต์

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

เป็นมัสยิดใหญ่ประจำจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ด้านซ้ายของถนนสายยะลา-ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองยะลา โดยผ่านบริเวณที่ทางรถไฟตัดข้ามถนนไปเพียง ๒๐๐ เมตร มัสยิดแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จ เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๗ รูปทรงงดงาม เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันออกที่สอดแทรกเส้นกรอบทรงสุเหร่าไว้ได้อย่างกลมกลืน ด้านหน้าเป็นบันไดกว้าง สูงประมาณ ๓๐ ชั้น ทอดสู่ลานชั้นบน หลังคาทรงสี่เหลี่ยม มีโดมใหญ่อยู่กลาง นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมได้ด้วยความสะดวกสบาย

๑.๖.๓ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก

สนามโรงพิธีช้างเผือก ตั้งอยู่ใจกลางเมืองยะลา มีพื้นที่ ๘๐ ไร่ เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก “พระเศวตสุรคชาธาร” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๑ ปัจจุบันได้รับการตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ใบ และไม้ประดับไว้อย่างสวยงาม มีสระน้ำ มีศาลากลางน้ำ รูปปั้นจำลองของสัตว์ต่างๆ หลายชนิด ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่างเป็นจำนวนมาก และในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เทศบาลจัดให้มีการแสดงดนตรีเพื่อให้ประชาชน ไปพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย

อำเภอเบตง

เบตงเมืองในหมอก เมื่อดูแผนที่ประเทศไทยแล้ววัดระยะทางจากจุดเริ่มต้นกรุงเทพมหานครไปทางใต้สุดเป็นระยะทางไกลสุดผืนแผ่นดินไทยตรงจุดที่เป็นแหลมยื่นเข้าไปในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย อาณาบริเวณนั้นคือ “เบตง” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตงมีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอเบตงว่า “เมืองในหมอก” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอเบตงเป็นเมืองชายแดนที่น่าทึ่งเมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตงโดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีคนจีนมาอาศัยอยู่หลายพวก เช่น คนกวางไส กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน แต่จิ๋ว ฯลฯ ส่วนคนไทยมีทั้งไทยเหนือ ไทยใต้ ไทยกลางทุกภาค นอกจากนี้ก็มีไทยอิสลาม ตลอดจนชาวญี่ปุ่น เกาหลี และฝรั่งชาติต่างๆ เข้ามาทำค้าขายผู้ที่มีความสนใจด้านภาษา แล้วจะเรียนรู้ได้หลายภาษาทีเดียว โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ชาวเบตง มีโอกาสใช้มาก เพราะเป็นเมืองชายแดน มีแขกชาวต่างประเทศเข้าออกเป็นประจำและชาวเบตงก็มีโอกาสออกต่างประเทศด้านมาเลเซีย สิงคโปร์ ชาวเบตงเป็นคนขยันในการประกอบอาชีพมีความเป็นอยู่ดี มีความสามัคคี รักความสงบ

อุโมงค์เบตง

ตั้งอยู่หมู่ ๒ บ้านปิยะมิตร ๑ ตำบลตะเนาะแมเราะ เข้าทางเดียวกับบ่อน้ำร้อนเบตง อยู่ถัดจากน้ำตกอินทสรไปอีก ๓ กิโลเมตร เป็นอุโมงค์ดินซึ่งอดีตขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) สร้างขึ้นบนเนินเขาในป่าทึบสำหรับเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางการเมือง ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

ตั้งอยู่ที่อำเภอเบตงในเขตเทศบาลมฤณนสุขยางค์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยคุณ สงวน จิระจินดา อดีตนายไปรษณีย์โทรเลข อำเภอเบตง เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอเบตงในเรื่องการติดต่อสื่อสารลักษณะของตู้เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นรูปกลมทรงกระบอก แยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนฐานและส่วนตัวตู้ ส่วนสูงของตู้ คือ ๒๙๐ เซนติเมตร นับจากฐานขึ้นไปรวมความสูงของตู้ด้วย วัดได้ ๓๒๐ เซนติเมตร ปัจจุบันตู้ไปรษณีย์ใบนี้ยังใช้งานอยู่

ไก่เบตง - ปลาเบตง

ไก่เบตง ชาวบ้านเรียกว่า “ไก่กวางไส” เป็นไก่พันธุ์เนื้อ มีรสอร่อยมาก มีผู้นำไก่พันธุ์เบตงไปเลี้ยงที่ท้องถิ่นอื่น แต่มีอาจที่จะนำไปเลี้ยงได้ เพราะอากาศไม่เหมือนที่เบตง ไก่พันธุ์ดังกล่าวจะไม่เติบโตและอาหารที่ขึ้นชื่อลือชาของเบตงอีกอย่างหนึ่ง คือ ปลาเบตง ซึ่งภาษาจีนเรียกว่า “เฉาฮื้อ” เนื้อปลามีรสมัน เนื้อละเอียดชวนรับประทานยิ่งนัก

นกกางแอนเบตง

เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองเบตง คือ เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงคือระยะที่ต้นยางพาราผลัดใบ (ประมาณเดือนกันยายน - มีนาคม) ในยามเย็นก่อนที่พระอาทิตย์จะกลับไปเมืองเบตงจะดำทะมึนไปหมด นกกางแอนเหล่านี้จะบินมาจากป่าดงอย่างมืดฟ้ามัวดิน นกกางแอนนับหมื่นนับแสนจะเกาะนอนอยู่บนสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เบียดตัวกันแน่นขนัด ซึ่งถ้าหากไปเบตงตอนกลางวันท่านจะไม่ได้เห็นนกกางแอนหลงเหลืออยู่เลย

สวนสาธารณะเทศบาลตำบลเบตง

สวนสาธารณะแห่งนี้มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๐ ไร่ ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตงเป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของเมืองเบตง ภายในสวนร่มรื่นไปด้วยไม้ยืนต้นไม้ดอกนานาพันธุ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ สวนนก สวนสัตว์ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสุขภาพ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเบตง

หมู่บ้านซาไก

อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านแห อำเภอยะลา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวจังหวัดยะลา ไปทางเบตงประมาณ ๘๐ กิโลเมตร และห่างจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปกลางขุนเขาประมาณ ๔ กิโลเมตร เป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองที่เรานิยมเรียกว่า “เงาะ” หรือ “เงาะซาไก” บ้านเรือนของซาไกสร้างด้วยไม้ไผ่หลังคาจาก มีประมาณ ๒๐-๓๐ หลังคาเรือน มีอาชีพในการทำไร่และหาของป่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนาหมู่บ้านแห่งนี้ โดย กรมประชาสัมพันธ์รวบรวมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันได้ จำนวน ๒๑ ครอบครัว ๕๒ คน ได้จัดสร้างบ้านให้อยู่อาศัยที่ดีขึ้น ปลุกยารพาราพันธุตีให้จำนวน ๓๐๐ ไร่ และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขอใช้คำว่า “ศรีธารโต” ให้ทุกคนใช้เป็นนามสกุล เด็กๆ สามารถเรียนรู้ และมีการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีครูจากจังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปให้ความรู้ ทำให้ชาวซาไกมีความเจริญขึ้นมาก

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดยะลา มีครัวเรือนทั้งหมด ๑๒๘,๐๔๘ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๗๖,๓๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๔ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด เป็นแรงงานภาคเกษตร จำนวน ๒๔๗,๑๑๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๙ ของประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งมี ๕๒๐,๓๒๑ ราย

ตารางที่ ๑๔ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	ครัวเรือน			ประชากร		
	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละ	ประชากรทั้งหมด	แรงงานภาคเกษตร	ร้อยละ
เมืองยะลา	๕๙,๒๕๒	๑๑,๒๖๖	๑๙.๐๑	๑๗๐,๑๗๙	๓๖,๗๙๙	๒๑.๖๒
กรงปินัง	๖,๒๙๒	๕,๗๔๔	๙๑.๒๙	๒๘,๘๔๖	๒๐,๓๗๔	๗๐.๖๓
บันนังสตา	๑๘,๐๓๖	๑๓,๒๒๔	๗๓.๓๒	๖๑,๖๙๘	๔๑,๔๒๒	๖๗.๑๔
รามัน	๒๓,๑๒๘	๑๕,๙๒๔	๖๘.๘๕	๙๕,๗๒๘	๕๗,๓๐๖	๕๙.๘๖
ยะหา	๑๔,๕๒๔	๘,๗๑๙	๖๐.๐๓	๖๒,๗๔๖	๓๖,๙๘๐	๕๘.๙๔
กาบัง	๖,๘๓๙	๓,๘๑๙	๕๕.๘๔	๒๔,๕๓๑	๑๒,๒๐๐	๔๙.๗๓
ธารโต	๙,๒๗๕	๔,๘๘๗	๕๒.๖๙	๒๕,๐๙๖	๑๘,๓๖๖	๗๓.๑๘
เบตง	๒๖,๓๕๐	๑๒,๗๙๐	๔๘.๕๔	๖๒,๕๕๖	๒๓,๖๖๓	๓๗.๘๓
รวม	๑๖๓,๖๙๖	๗๖,๓๗๓	๔๖.๖๖	๕๓๑,๓๘๐	๒๔๗,๑๑๐	๔๖.๕๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา/สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๑๕ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
เมืองยะลา	๑๗๕,๖๔๘	๑๗,๓๒๖	๙.๘๖	๙๖,๐๑๘	๕๔.๖๗	๑,๒๑๑	๐.๖๙	๕,๒๖๐	๔.๕๓	๑๑๙,๘๑๕	๖๘.๒๑
กรงปินัง	๑๑๒,๒๔๘	๙๖	๐.๐๙	๘๘,๒๘๑	๗๘.๖๕	๒๕๑	๐.๒๒	๗๕๑	๐.๖๗	๘๙,๓๗๙	๗๙.๖๓
รามัน	๓๑๘,๘๐๑	๓๔,๒๘๐	๑๐.๗๕	๒๐๕,๗๘๐	๖๔.๕๕	๑๒๐	๐.๐๔	๒,๐๗๕	๐.๖๕	๒๔๒,๒๕๕	๗๕.๙๙
บันนังสตา	๓๘๒,๑๒๓	๓๐๐	๐.๐๘	๒๓๘,๙๑๑	๖๒.๕๒	๗๕	๐.๐๒	๔,๑๑๗	๑.๐๘	๒๔๓,๑๐๓	๖๓.๗๐
ยะหา	๓๑๒,๕๒๑	๕๒๘	๐.๑๗	๑๙๕,๙๒๘	๖๒.๖๙	๙๙	๐.๐๓	๙๐๓	๐.๒๙	๑๙๗,๙๕๘	๖๓.๑๘
กาบัง	๒๘๒,๘๑๘	๐	๐.๐๐	๑๘๐,๔๗๒	๖๔.๐๔	๑๘๕	๐.๐๗	๕๗๒	๐.๒๑	๑๘๑,๒๒๙	๖๔.๓๑
ธารโต	๔๖๒,๑๙๐	๐	๐.๐๐	๒๘๘,๐๗๔	๖๒.๓๓	๖๕	๐.๐๑	๔,๑๐๓	๐.๘๙	๒๙๒,๒๕๒	๖๓.๒๓
เบตง	๘๓๔,๐๙๙	๐	๐.๐๐	๕๕๐,๑๓๐	๕๓.๙๗	๖๘๔	๐.๐๘	๐๕๑๑	๐.๖๑	๕๕๖,๙๐๕	๕๕.๑๑
รวม	๒,๘๗๙,๔๔๘	๕๒๕,๕๓๐	๑.๘๒	๑,๗๔๓,๕๙๔	๖๐.๕๕	๒,๖๙๐	๐.๐๙	๑๘,๒๙๒	๐.๖๔	๑,๘๑๗,๑๐๖	๖๓.๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา : ขป./ทส.)

แหล่งน้ำชลประทานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในพื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการขนาดใหญ่ โครงการขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ และโครงการขุดหนองน้ำและคลองธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น ๒๕ โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๘.๑๘ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ๒๗๕,๐๒๔ ไร่หรือร้อยละ ๗๖.๐๙ ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด ๑,๖๓๘,๐๐๘ ไร่

แหล่งน้ำและการชลประทานในจังหวัดยะลา เป็นโครงการขนาดเล็ก เพื่อการอุปโภคและบริโภคกระจายอยู่ทุกอำเภอ จำแนกเป็น ๖ ประเภท ดังนี้

- ๑) โครงการชลประทานขนาดเล็ก ๙๖ แห่ง
- ๒) โครงการพระราชดำริ ๔๕ แห่ง
- ๓) โครงการป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ๓๙ แห่ง
- ๔) โครงการขุดลอกหนองน้ำ ๔๗ แห่ง
- ๕) โครงการศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ ๒๒ แห่ง
- ๖) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ๖ แห่ง

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

๑) ลักษณะลุ่มน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่าน อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีและไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานีไหลผ่านเขตอำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตาเป็นพื้นที่สูง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้นที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ เครื่อง มีกำลังผลิตรวม ๒๔,๐๐๐ กิโลวัตต์

๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตงเป็นแนวยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ในจังหวัดในเขตตำบลปฐพี บันนังสาเรง ของอำเภอเมืองยะลา กิ่งอำเภอกรงปินัง และอำเภอรามัน

แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดจากภูเขา สันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ไหลผ่านอำเภอแว้ง อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

๓) น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดยะลาใช้เพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว ๑,๓๕๖ บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ ๗๒๐ บ่อ และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ ๖๓ แห่ง สระ ๑๖๔ แห่ง ฝายส่วนตัว ๔๕ แห่ง และคลองชลประทานส่งน้ำ ๕ แห่ง

๔) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ห้วยลำธาร คลอง ๓๘๓ สาย มีหนองบึง ๑๑๓ แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ ๑๖ แห่ง

๕) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในพื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย และโครงการขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น ๒๑๑ โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๘.๑๙ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ๑๓๖,๒๔๙ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๓๒ ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด ๑,๖๓๘,๐๐๘ ไร่

๖) สถานการณ์ลุ่มน้ำ

ปริมาณน้ำทั้งปีสูงสุด ประมาณ ๒,๓๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นปริมาณน้ำท่าที่ไหลในช่วงฤดูฝน ร้อยละ ๗๓.๕ การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำจนถึงปัจจุบัน มีความจุรวมทั้งสิ้น ๑,๔๐๔.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตรหรือประมาณร้อยละ ๕๓ ของปริมาณน้ำท่ารายปี ความจุทั้งหมดเป็นโครงการอ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบน การพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็ก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ ซึ่งถือว่ามีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้งได้น้อยมาก ลุ่มน้ำปัตตานี มีพื้นที่ชลประทาน ๒๕๒.๑๓๐ ไร่ พื้นที่การเกษตรที่เหลือ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานจึงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก อย่างไรก็ตามพื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราษฎรขยายพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณที่ดอนและพื้นที่ลาดเชิงเขา ซึ่งเป็นปัญหาในการจัดหา

๗) การพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่อยู่ในแผนของกรมชลประทาน มีจำนวนทั้งหมด ๕๕ โครงการ แบ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ ๑ แห่ง โครงการขนาดกลาง ๘ แห่ง ขนาดเล็ก ๔๖ แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งตามกรอบการพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทานได้ดังนี้ โครงการประเภทอ่างน้ำมี ๗ แห่ง โครงการพัฒนาฝาย มี ๒๐ แห่ง ปตร / เขื่อนระบายน้ำ ๑ แห่ง พัฒนาระบบส่งน้ำ ๒๐ แห่ง โครงการเหลียวหลัง ๑ แห่ง และโครงการอื่นๆ ๔ แห่ง ได้พื้นที่ชลประทานทั้งสิ้น ประมาณ ๓๑,๓๕๘ ไร่ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ จึงได้จำแนกแผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำออกเป็น ๓ ระยะ คือ แผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนระยะยาว ดังนี้

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ตารางที่ ๑๖ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ยางพารา	๕๒,๒๗๗	๑,๒๙๔,๒๔๕	๑,๑๓๙,๖๒๓	๒๗๕,๔๙๖	๒๔๒	๔๓
ทุเรียน	๒๔,๘๔๒	๕๒,๒๔๒	๔๕,๑๒๓	๓๒,๔๔๓	๗๐๐	๔๐
ลองกอง	๑๗,๔๕๘	๓๓,๙๖๘	๓๓,๐๐๔	๕,๕๕๖	๑๗๑	๑๘
ข้าว	๖,๑๗๙	๒๕,๒๖๒	๒๕,๐๐๘	๘,๔๙๐	๓๓๙	๑๒
มังคุด	๗,๘๕๐	๗,๓๙๙	๖,๘๖๑	๓,๓๐๗	๔๖๔	๒๐
ปาล์มน้ำมัน	๑,๑๖๐	๗,๓๐๓	๖,๗๒๘	๑๐,๕๗๔	๑,๕๗๕	๔
มะพร้าว	๖,๙๑๐	๕,๘๖๑	๕,๗๙๘	๕,๐๓๗	๘๓๖	๔๕
เงาะ	๕,๖๑๙	๓,๒๘๘	๓,๒๘๘	๑,๓๗๒	๕๓๖	๑๕
กล้วยหิน	๕,๓๖๐	๕,๗๗๐	๔,๓๘๔	๑,๘๒๓	๑,๐๒๙	๑๕.๔๑
ส้มโชกุน	๖๐	๕๙๑	๔๘๑.๕	๑,๑๖๘.๗๕	๒๖๐	๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตาราง ๑๗ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่พื้นเมือง	๓๗,๗๖๐	๘๖๗,๗๒๒	๗๑๐,๔๘๓	ตัว	๘๐	๕๖,๘๓๘,๖๔๐
เป็ด	๑๙,๖๑๖	๓๓๖,๙๘๖	๑๒๘,๖๐๐	ตัว	๘๐	๑๐,๒๘๘,๐๐๐
ไก่ไข่	๕	๒๕,๕๓๙	๒๕,๕๓๙	ตัว	๖๐	๑,๕๓๒,๓๔๐
โคเนื้อ	๑๗,๑๖๖	๖๒,๓๓๖	๓๒,๐๘๐	ตัว	๒๒๐	๗,๐๕๗,๖๐๐
แพะ	๑๓,๖๔๓	๗๗,๔๔๕	๕๐,๑๒๘	ตัว	๑๙๐	๙,๕๒๔,๓๒๐
ไก่เนื้อ	๙๘๕	๔๒,๕๙๓	๔๒,๕๙๓	ตัว	๖๐	๒,๕๕๕,๕๘๐
สุกร	๓๓	๙,๑๑๗	๕,๒๓๘	ตัว	๑๒๐	๖๒๘,๕๖๐
แกะ	๗๐๕	๔๔๖๐	๑,๙๗๖	ตัว	๑๘๐	๓๕๕,๖๘๐
กระบือ	๓๖๑	๑,๗๐๗	๔๘๗	ตัว	๒๒๐	๑๐๗,๑๔๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๘ ด้านการประมงของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
ปลากดเหลือง	๑๑	๑.๓๕	๒๖	๗,๕๗๐	๑๘๐	๑,๓๖๒,๖๐๐
ปลานิลดำ	๕๓๔	๑๗๙.๕๙	๘๐๙	๑๔๘,๔๘๐	๘๐	๑๑,๘๗๘,๔๐๐
ปลาหมอไทย	๑๙	๔.๓๔๑๐	๒๙	๒,๓๐๑	๙๐	๒๐๗,๐๙๐
ปลาดุก	๑,๔๙๓	๑๕๙.๖๔	๑,๘๕๑	๓๑๕,๗๕๗	๔๕	๑๔,๒๐๙,๐๖๕
ปลานิลแดง	๖๗	๑๑.๒๖	๑๒๘	๒๖,๐๒๐	๗๐	๑,๘๒๑,๔๐๐
ปลาจาระเม็ดน้ำจืด	๒๔	๕.๗๑	๒๗	๒,๓๑๐	๗๕	๑๗๓,๒๕๐
ปลาจิ้น	๖๘	๑๖.๖๘	๘๙	๒๐,๒๕๘	๑๐๐	๒,๐๒๕,๘๐๐
ปลาสรวย	๒๖	๓.๗๑	๓๕	๔,๑๕๐	๖๐	๒๔๙,๐๐๐
ปลายี่สกเทศ	๖	๗.๖๑	๖	๒๐๐	๖๐	๑๒,๐๐๐
ปลาตะเพียนขาว	๗๙	๒๒.๖๘	๑๑๙	๑๐,๕๕๐	๗๐	๗๓๘,๕๐๐
ปลาแรด	๑๖	๑.๖๔	๑๘	๑,๐๒๑	๙๐	๙๑,๘๙๐
ปลาสลิิด	๑	๐.๖๓	๑	๒๐๐	๙๐	๑๘,๐๐๐
ปลาไน	๒	๐.๒๕	๒	๑๐๐	๗๕	๗,๕๐๐
ปลาน้ำจืดอื่นๆ	๔๙	๑๔.๘๓	๑๐๐	๑๓,๕๔๐	๖๐	๘๑๒,๔๐๐
รวม	๒,๓๙๕	๔๒๙.๙๒	๓,๒๔๐	๕๕๒,๔๕๗	๑,๑๔๕	๓๓,๖๐๖,๘๙๕

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยะลา ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๒

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรกรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลสินค้าเกษตรกรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปี ๒๕๖๒

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช		
กล้วยหินบันนังสตา	พื้นที่ ๔,๘๓๘ ไร่	๑,๓๘๕.๕ ตัน/ปี

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	ปริมาณผลผลิต
GAP		
๑) พืช		
- ทุเรียน	๔,๕๔๕ ไร่	๒,๕๖๗,๙๒๕ กก.
- ลองกอง	๑,๕๘๘.๒๕ ไร่	๘๖๕,๕๙๖.๒๕ กก.
- มังคุด	๙๘๒.๗๕ ไร่	๔๕๕,๐๑๓.๒๕ กก.
- สละ	๘.๗๕ ไร่	๑๘,๓๗๕ กก.
- กัลฉ่าย	๕๕.๕๕ ไร่	๗๐,๕๙๖ กก.
- มะพร้าว	๑๓.๒๕ ไร่	๔๖,๓๗๕ กก.
- มะนาว	๘๖.๔ ไร่	๑๙๐,๐๘๐ กก.
- ส้มโชกุน	๑๐๓.๐๐ ไร่	๑๙๒,๔๐๔ กก.
- เห็ด	๓.๑๑ ไร่	๗,๗๗๕ กก.
- ผักไฮโดรโปนิคส์	๒.๓ ไร่	๕,๒๕๕ กก.
- พืชผัก ฯลฯ	๑๐๗.๔	๑๖๑,๑๐๐ กก.
๒) ด้านปศุสัตว์		
-สุกร	๑ ฟาร์ม	๓,๕๒๐ ตัว
-ไก่ไข่	๒ ฟาร์ม	๑๑,๔๐๐ ตัว
-ไก่พันธุ์	๑ ฟาร์ม	๘๔๐ ตัว
-แพะเนื้อ	๒ ฟาร์ม	๑,๒๓๗ ตัว
-แกะเนื้อ	๑ ฟาร์ม	๙๒๐ ตัว
๓) ด้านประมง		
ปลานิล (น้ำไหล)	๑๕ คน	๑๕๐,๐๐๐ ตัว
เกษตรอินทรีย์		
๑) ปลาจืด	๖ ราย/แปลง	๐.๕ ไร่
๒) เกษตรผสมผสาน	๑ ราย/แปลง	๔.๕ ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา/สำนักงานประมงจังหวัดยะลา

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๒๑ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์
๑. ผ้าปาเต๊ะพิมพ์ลายด้วยบล็อกไม้	กลุ่มศรียะลาบาติก	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๒. อาหารทะเลแปรรูป	กลุ่มน้ำพริกอินทிரอาหารทะเลแปรรูป	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๓. ผ้าปาเต๊ะพิมพ์ลายด้วยบล็อกไม้	กลุ่มศรียะลาบาติก	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๔. แกะหนังภาพนูน	กลุ่มเครื่องหนังสันกาลาศิริ	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๕. ผ้าคลุมผมปัก	กลุ่มศรีปตรี	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๖. กรอบรูปใบไม้สีทอง	กลุ่มบ้านใบไม้	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๗. กลัวยหินแปรรูป	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาแปรรูป กลัวยหินบันนังสตา	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๘. นมถั่วเหลือง	บริษัทตอยยิบันฟู้ดส์จำกัด	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๙. กรอบรูปใบไม้สีทอง	กลุ่มบ้านใบไม้	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด
๑๐. ข้าวมันไก่เบตง	กลุ่มเจริญข้าวมันไก่เบตงพันธุ์แท้	ภายในจังหวัด/ต่างจังหวัด	จำหน่ายในพื้นที่/ต่างจังหวัด

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลการเพาะปลูกร้อยละผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๒											
	มค.	กพ.	มีค.	เม.ย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑. ทุเรียน	๐.๐๘๕	๐	๐	๐	๐	๐.๒๕	๒๒.๑๒	๕๗.๖๗	๑๘.๓๙	๑.๔๘	๐	๐
๒. มังคุด	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓๓.๕๓	๕๔.๗๙	๑๑.๖๙	๐	๐	๐
๓. ลองกอง	๐.๐๑	๐.๐๗	๐	๐	๐	๐	๐.๒๑	๒๖.๐๕	๔๙.๓๔	๒๑.๗	๒.๔๒	๐
๓. เงาะ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๘.๖๖	๖๒.๒๑	๒.๓๖	๐.๗๖	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๓ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๓๙	๒๙,๕๒๑
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๒๗	๓๕,๑๕๔
รวม	๖๖	๖๔,๖๗๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๔ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองยะลา	-	-	๒๖	๕๑๓	๑๔	๔๙๑	๕๔	๑,๐๒๓
กรงปินัง	๑	๓๐	๑๑	๒๑๔	๕	๕๙	๒๑	๗๒
บันนังสตา	๑	๔๗	๑๑	๑๙๙	๒	๓๑	๕๒	๑,๐๘๓
กาบัง	-	-	๙	๑๗๓	๕	๗๙	๒๐	๓๐๘
ยะหา	๒	๒๖๐	๑๘	๓๗๔	๗	๑๓๔	๕๓	๑,๑๐๕
รามัน	-	-	๒๑	๔๑๗	๒	๑๒๐	๖๗	๒๒๙
ธารโต	-	-	๑๔	๑๘๑	๗	๑๖๖	๒๘	๔๑๖
เบตง	๓	๗๔๕	๑๑	๓๐๘	๕	๑๒๒	๐	๐
รวม	๗	๑,๐๘๒	๑๒๑	๒,๓๗๙	๕๑	๑,๒๐๒	๒๙๕	๔,๒๓๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรกรจังหวัดยะลา

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๕ จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร												
	เกษตรกรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรกรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	ชานาชนา	ยางพารา
เมือง	๑๓	๑	๑๗	๓๓	๔๓	๑๔	๘๐	๒	๗	๑	-	-	๑๓
รามัน	๑๖	๑	๓	๓๒	๕๑	๑๖	๘๘	-	๖	๑	๔	-	๑๖
กรงปินัง	๔	๑	๕	๒๓	๑๔	๔	๒๓	๑	๓	๑	๒	-	๔
กาบัง	๒	-	๒	๒๐	๒๐	๒	๑๙	๑	๕	๑	๔	-	๒
ยะหา	๗	๑	๑๐	๑๕	๒๑	๗	๔๙	๑	๑	๑	๔	-	๗
บันนังสตา	๖	๑	๓	๑๑	๒๗	๖	๕๐	๑	๘	๑	-	-	๖
ธารโต	๔	-	๕	๑๑	๒๐	๔	๓๗	๑	๙	๑	-	-	๔
เบตง	๕	๑	๓	๑๕	๑๘	๕	๓๒	๑	๗	๑	๒	-	๕
รวม	๕๗	๖	๔๘	๑๖๐	๒๑๔	๕๘	๓๘๓	๘	๔๖	๘	๑๖	-	๕๗

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรกรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๒๖ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา	๑
๒. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดยะลา ตำบลวังพญา อำเภอรามัน	๑

ที่มา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และยุวเกษตรกรปราดเปรื่อง (Young Smart Farmer)
ตารางที่ ๒๗ จำนวนเกษตรกรปราดเปรื่องและยุวเกษตรกรปราดเปรื่อง ปี ๒๕๖๒

ที่	รายการ	จำนวน (ราย)
๑	Smart Farmer	๓๐ ราย
๒	Young Smart Farmer	๒๐ ราย

๒.๙ แหล่งกระจายสินค้า

ยางพารา

กลุ่มแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน

๑. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านสุตัน จำกัด หมู่ที่ ๑ ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
๒. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านปอน้ำร้อน จำกัด หมู่ที่ ๒ ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
๓. สหกรณ์กองทุนสวนยางตาดานะจำกัด หมู่ที่ ๖ ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
๔. สหกรณ์กองทุนสวนยางมงคลยะรม จำกัด หมู่ที่ ๓ ยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
๕. กลุ่มเกษตรกรทำสวนธารน้ำทิพย์ หมู่ที่ ๑ ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

กลุ่มแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

๑. กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำทะเล หมู่ที่ ๑ ตำบลถ้ำทะเล อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางและผลิตภัณฑ์ยางตาซี หมู่ที่ ๑ ตำบลตาซี อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

แหล่งกระจายผลไม้ ทุเรียน/มังคุด/เงาะ/ลองกอง

๑. บริษัท ควิน โพรเซ่น ฟรุต จำกัด (ปทุมธานี)
๒. บริษัท S.T.V.Trading Agency (หาดใหญ่)
๓. บริษัท ชัน โพรเซ่น ฟรุต (นราธิวาส)
๔. บริษัท CP
๑. วิสาหกิจชุมชน
๒. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
๓. ตลาดออนไลน์
๔. ตลาดภายในจังหวัด
๕. ศูนย์คัดแยกผลไม้ประจำตำบล

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

จุดแข็ง (Strengths : S)

- ๑) มีสินค้าเกษตรสำคัญที่สร้างมูลค่า ได้แก่ ยางพารา ซึ่งมีพื้นที่ปลูก ๑,๒๕๔,๙๑๗ ไร่ ผลผลิตประมาณ ๒๖๑,๗๑๕ ตัน/ปี มูลค่า ๑๑,๕๑๕.๔๖ ล้านบาท และทุเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นลำดับที่ ๔ ของประเทศมีพื้นที่ปลูก ๖๗,๑๖๔ ไร่ ผลผลิตประมาณ ๔๑,๕๐๗ ตัน/ปี มูลค่า ๓,๓๒๐.๕๖ ล้านบาท
- ๒) มีสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ ได้แก่ กัญชากิน (GI) ไก่เบตง(GI) และปลาพลวงชมพู ฯลฯ
- ๓) สภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตร เช่น เขื่อนบางลาง(บันนังสตา) เป็นแหล่งประมงน้ำจืดเบตงเป็นแหล่งผลิตทุเรียนคุณภาพ ส้มโชกุน ไม้ดอกเมืองหนาว ฯลฯ
- ๔) มีจำนวนแปลงใหญ่ทุเรียนมากที่สุดในประเทศ คือ จำนวน ๑๖ แปลง เนื้อที่รวม ๖,๔๙๕.๕ ไร่ ผลผลิต ๑,๗๐๘.๓๑๕ ตัน ซึ่งสามารถมีเป้าหมายการบริหารจัดการคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน
- ๕) มีเกษตรกรที่มีศักยภาพ เช่น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ครอบคลุมทุกพื้นที่อำเภอ
- ๖) มีพื้นที่และเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน(มาเลเซีย) ทำให้ระบบการขนส่งสินค้าเกษตรไปจำหน่ายได้สะดวก และสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

จุดอ่อน (Weakness : W)

- ๑) ผลผลิตทางการเกษตรบางพื้นที่มีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้จำหน่ายผลผลิตได้ราคาไม่สูง
- ๒) มีระบบชลประทานขนาดเล็ก กระจายไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำขนาดใหญ่ (เขื่อนบางลาง) สูพื้นที่
- ๓) การนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนและปรับใช้ทำการเกษตรยังมีน้อย
- ๔) พื้นที่ทำการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นแปลงขนาดเล็ก ทำให้การบริหารจัดการโดยใช้เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีกระทำได้ลำบาก ไม่คุ้มทุน
- ๕) การรวมกลุ่มเกษตรกรมีน้อย ทำให้กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้มแข็ง
- ๖) แรงงานภาคการเกษตร มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร
- ๗) อุตสาหกรรมการเกษตรแปรรูปยังไม่เข้มแข็ง การพัฒนาผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย มาตรฐานการผลิตและการแปรรูปยังอยู่ในวงจำกัด เช่น โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น
- ๘) เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว มีการทำการเกษตรผสมผสานน้อยราย
- ๙) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ ทักษะที่ถูกต้องในการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพที่เป็นไปตามระบบมาตรฐาน
- ๑๐) เกษตรกรขาดโอกาสทางการตลาด ส่งผลให้เกิดความเสียหายเปรียบเทียบในการจำหน่ายผลผลิต
- ๑๑) ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร
- ๑๒) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภาคการเกษตรบางคนมีน้อยกว่าสมรรถนะ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะเศรษฐกิจ
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

โอกาส (Opportunities : O)

- ๑) นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) แผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ให้มีความสำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตร
- ๒) ผู้บริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย และอาหารเพื่อสุขภาพ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- ๓) ความนิยมบริโภคทุเรียน ส่งผลให้เกษตรกรจำหน่ายทุเรียนได้ในราคาที่สูงขึ้น
- ๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเบตง ตามนโยบาย “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ส่งผลให้ความต้องการผลผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่มีเพิ่มขึ้น และสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

ภัยคุกคาม (Threats : T)

- ๑) ปัญหาการระบาดของโรค ส่งผลต่อปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต เช่น โรคเหี่ยวในกล้วยหิน เป็นต้น
- ๒) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่
- ๓) ราคาสินค้าการเกษตรในตลาดโลกที่ตกต่ำ ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่ตกต่ำ
- ๔) ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนด ของประเทศนำเข้าผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลต่อการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก สินค้าอาจได้รับความเสียหาย
- ๕) การขยายตัวของชุมชนเมือง ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ทำการเกษตรไม่ได้เกิดพื้นที่ทิ้งร้าง หรือผลิตภาพทางการเกษตรลดลง
- ๖) การลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผ่านด่านชายแดน โดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสินค้าการเกษตรในพื้นที่ และอาจก่อให้เกิดปัญหาโรคระบาด

๓. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๒๘ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยการนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <p>๑. มีสินค้าเกษตรสำคัญที่สร้างมูลค่า (ยางพารา,ทุเรียน)</p> <p>๒. มีสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ (กล้วยหิน,ไถเบตง, ปลาพลวงชมพู)</p> <p>๓. พื้นที่เหมาะสมแก่การทำเกษตร (ดินดี อากาศเหมาะสม)</p> <p>๔. มีแปลงใหญ่ทุเรียนมากที่สุดในประเทศ</p> <p>๕. มีเกษตรกรที่มีศักยภาพ Yong Smart Farmer ทุกอำเภอ</p> <p>๖. มีพื้นที่และเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย</p>	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <p>๑. คุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานในบางพื้นที่</p> <p>๒. พื้นที่เกษตรเป็นแปลงขนาดเล็กส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว</p> <p>๓. การรวมกลุ่มเกษตรกรมีน้อย</p> <p>๔. แรงงานภาคเกษตรลดลง, เกษตรกรอายุเฉลี่ยมาก</p> <p>๕. ไม่มีพื้นที่ชลประทาน การกระจายน้ำไม่ครอบคลุม</p> <p>๖. อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมีน้อย</p> <p>๗. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัดไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร</p> <p>๘. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภาคเกษตรบางคนมีน้อย</p>
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <p>๑. นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร</p> <p>๒. ความนิยมในสินค้าเกษตรปลอดภัย อาหารเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>๓. ความนิยมการบริโภคทุเรียนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๔. การพัฒนาตามนโยบายสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของพื้นที่ อ.เบตง ส่งผลให้มีความต้องการสินค้าเกษตรมากขึ้น</p>	<p>S_๑O_๔ - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>S_{๑,๒,๓}O_๔ - ยกระดับมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน</p> <p>S_๑O_๑ - ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีภาคการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร</p> <p>S_{๑,๒,๔,๕,๖}O_{๑,๒,๓,๔} - ส่งเสริมพัฒนาแหล่งรวบรวมผลผลิต ผู้ประกอบการและการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร</p> <p>S_{๑,๒,๓,๔}O_{๑,๒} - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน</p>	<p>W_{๑,๖}O_{๑,๒} - ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน</p> <p>W_{๒,๓,๔}O_๑ - ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีภาคการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร</p> <p>W_๔O_๑ - ส่งเสริม พัฒนาเกษตรกรให้มีความปรารถปรื่อง (Smart Farmer) ด้านการเกษตรในทุภูมิติ</p> <p>W_๔O_๑ - ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคการเกษตร โดยใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี</p> <p>W_๓O_๑ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันเกษตรกร</p> <p>W_{๒,๔}O_{๑,๓,๔} - ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map)</p> <p>W_๕O_๑ - เพิ่มพื้นที่ชลประทานและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน</p> <p>W_๗O_๑ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน</p> <p>W_๘O_๑ - ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer</p> <p>W_๘O_๑ - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตร สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่</p>
<p style="text-align: center;">ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช/สัตว์</p> <p>๒. ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>๓. ราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกตกต่ำ</p> <p>๔. มาตรการกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ</p> <p>๕. การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง</p> <p>๖. การลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศส่งผลต่อการระบาดของโรคและราคาสินค้าเกษตร</p>	<p>S_{๑,๒,๓}T_{๑,๒,๔,๕,๖} - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน</p> <p>S_{๑,๒,๓,๔}T_{๒,๓,๔} - ส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร</p>	<p>W_{๒,๓,๔,๕}T_{๒,๓,๕} - ส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร</p> <p>W_{๒,๔}T_๕ - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“แหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ เกษตรกรมีความเข้มแข็ง ทรัพยากรการเกษตรมีความยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๒.๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- ๒.๒ ส่งเสริม พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๒.๔ ส่งเสริมการใช้งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- ๓.๑ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๓.๒ เกษตรกรมีอาชีพด้านการเกษตรที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๓ ทรัพยากรด้านการเกษตร มีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และยั่งยืน

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน และการใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : ๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : ๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ : ๓. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีภาคการเกษตรที่เหมาะสม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ : ๔. ส่งเสริม พัฒนาแหล่งรวบรวมผลผลิต ผู้ประกอบการ และการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) และสถานประกอบการด้านการเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐาน (GMP) เพิ่มขึ้น

-GAP จำนวน ๑,๐๐๐ แปลง

-GMP จำนวน ๑๐ แห่ง

๒. มูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ (ปี๒๕๖๐ มูลค่า ๑๓,๘๔๘ ลบ.)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : เกษตรกรเป็น Smart Farmer และสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งระดับ ๑ ,๒

กลยุทธ์ : ๑. ส่งเสริม พัฒนาเกษตรกรให้มีความปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ด้านการเกษตรในทุกมิติ

กลยุทธ์ : ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคการเกษตร โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

กลยุทธ์ : ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ : ๔. ส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๒๐ ราย
๒. สถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาและมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๐ แห่ง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ทรัพยากรการเกษตรได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างเหมาะสม และยั่งยืน

กลยุทธ์ : ๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map)

กลยุทธ์ : ๒. เพิ่มพื้นที่ชลประทานและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กลยุทธ์ : ๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำอย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๕๐๐ ไร่
๒. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการผลิตภาคการเกษตรไม่เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ลดลงจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่/ปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ข้อมูลด้านการเกษตรมีความครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และบุคลากรภาคการเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพ

กลยุทธ์ : ๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน

กลยุทธ์ : ๒. ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer

กลยุทธ์ : ๓. พัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย :

ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐

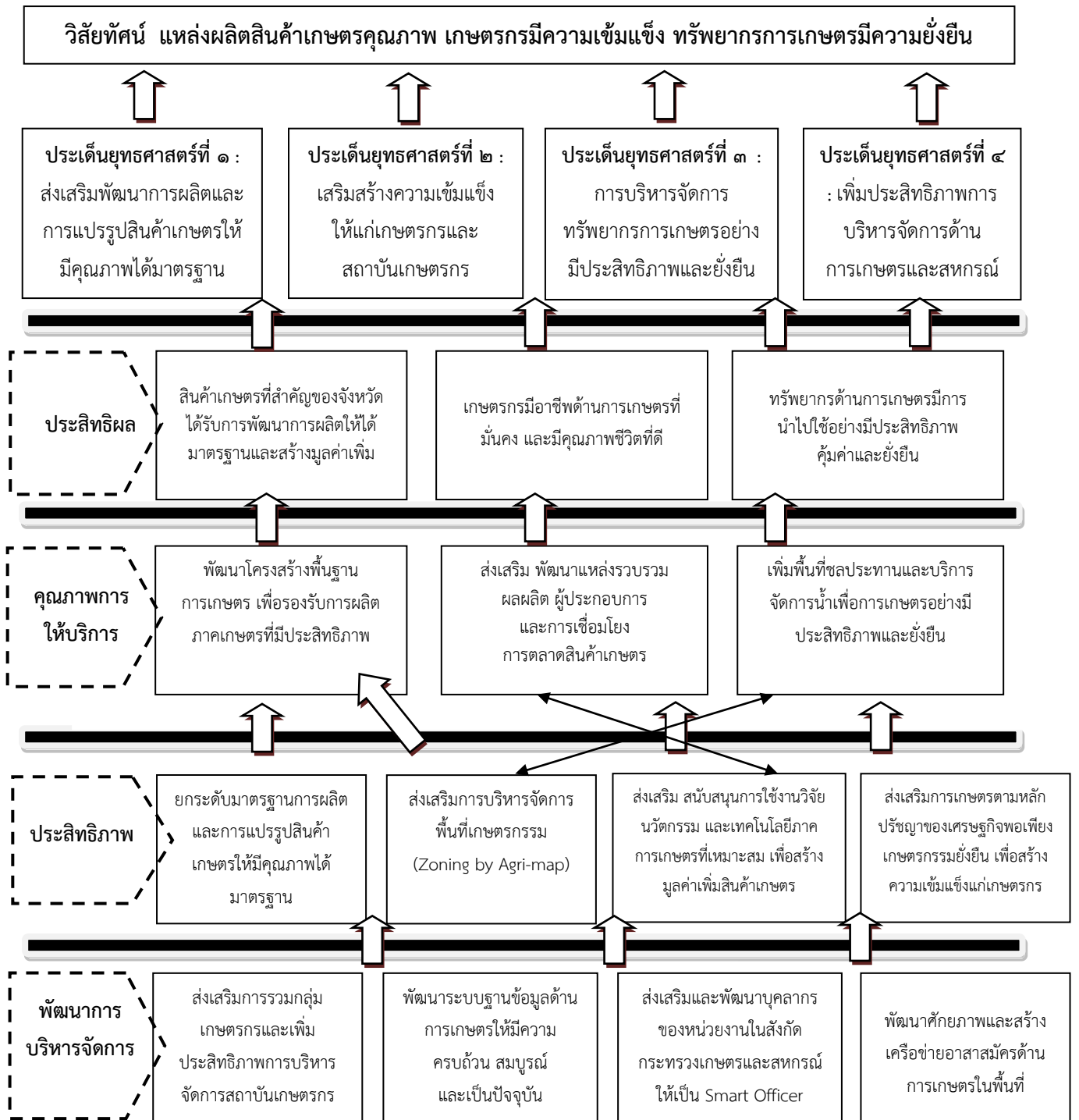
๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๖๔)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการ แปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน	- สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน และการใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างมี ประสิทธิภาพ	๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียน ได้รับการรับรองมาตรฐาน การผลิต (GAP) และสถาน ประกอบการด้านการ เกษตรได้รับการรับรอง มาตรฐาน (GMP) เพิ่มขึ้น -GAP จำนวน ๑,๐๐๐ แปลง -GMP จำนวน ๑๐ แห่ง ๒. มูลค่าผลผลิตทางการ เกษตรที่สำคัญของ จังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ ต่อปี (ปี ๒๕๖๐ มูลค่า ๑๓,๘๔๘ ลบ.)	๒๐๐ แห่ง	๒๐๐ แห่ง	๒๐๐ แห่ง	๒๐๐ แห่ง	๒๐๐ แห่ง	๑๐๐๐ แห่ง	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร ที่มีประสิทธิภาพ ๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและการ แปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้ มาตรฐานโครงการ/กิจกรรม ๓. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีภาค การเกษตรที่เหมาะสมเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ๔. ส่งเสริม พัฒนาแหล่งรวบรวม ผลผลิต ผู้ประกอบการ และการ เชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	เกษตรกรเป็น Smart Farmer และ สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ ,๒	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนา เป็น Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน ๒๐ ราย ๒. สถาบันเกษตรกรได้รับการ พัฒนาและมีความเข้มแข็ง เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๐ แห่ง	๔ ราย	๔ ราย	๔ ราย	๔ ราย	๔ ราย	๒๐ ราย	๑. ส่งเสริม พัฒนาเกษตรกรให้มีความ ปรารถนา (Smart Farmer) ด้านการเกษตรในทุกมิติ ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงาน ภาคการเกษตร โดยใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
									๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันเกษตรกร ๔. ส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ	ทรัพยากรการเกษตรได้รับการพัฒนา และอนุรักษ์อย่างเหมาะสม และยั่งยืน	๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำ อย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๒,๕๐๐ ไร่	๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) ๒. เพิ่มพื้นที่ชลประทานและบริหาร จัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมี ประสิทธิภาพและยั่งยืน ๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการด้านการเกษตรและ สหกรณ์	ข้อมูลด้านการเกษตรมีความครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และบุคลากร ภาคการเกษตรได้รับการพัฒนา ศักยภาพ	ร้อยละความพึงพอใจของ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วน เสียต่อการให้บริการด้าน การเกษตรของหน่วยงาน สังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ร้อยละ ๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการ เกษตร ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ๒. ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรของ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer ๓. พัฒนาศักยภาพเครือข่าย อาสาสมัครด้านการเกษตร สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

ภาพที่ ๒ แผนที่ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

๗. สรุปข้อเสนอโครงการตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรจังหวัดยะลา (Positioning) ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

โครงการ	งบประมาณ (ลบ.)	วัตถุประสงค์			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน	สร้างความ เข้มแข็ง แก่เกษตรกร	หมายเหตุ
Positioning ๑ ยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน					
๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรแปรรูป	๘.๐๐๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด
๒. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๐.๙๖๐	✓	✓		สนง.เกษตรจังหวัด
๓. โครงการพัฒนาคุณภาพผลผลิตทุเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตร	๔.๔๔๐	✓	✓		ศูนย์วิจัยและพัฒนา การเกษตร/งบภาค
๔. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ เพื่อรองรับเมืองต้นแบบ (เบตง)	๕.๖๐๐	✓	✓		สนง.เกษตรจังหวัด/ งบจังหวัด
๕. โครงการยะลาเมืองทุเรียน (Yala Durian City)	๗.๔๗๐	✓	✓	✓	สนง.เกษตรจังหวัด/ งบจังหวัด
๖. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร	๕.๔๗๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/ งบภาค
๗. โครงการพัฒนาช่างแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP	๒.๐๐๐	✓	✓		กยท.จังหวัด
๘. โครงการตรวจสอบรับรองมาตรฐานฮาลาล	๐.๑๒๐	✓	✓		สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
๙. โครงการพัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	๐.๙๗๐	✓	✓		สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด/ งบจังหวัด
๑๐. โครงการพัฒนาและยกระดับทางการค้าสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูป	๒๙.๐๑๘	✓	✓		สนง.พาณิชย์จังหวัด/งบ จังหวัด
๑๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรปาล์มน้ำมัน	๐.๑๒๖	✓			สนง.เกษตรจังหวัด
๑๒. โครงการกระจายพันธุ์กรรมไก่เบตงพันธุ์แท้สู่ชุมชน	๗.๑๑๗	✓			ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ/งบภาค

โครงการ	งบประมาณ (ลบ.)	วัตถุประสงค์			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน	สร้างความ เข้มแข็ง แก่เกษตรกร	หมายเหตุ
Positioning ๑ ยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน					
๑๓. โครงการผลิตเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองภัยพิบัติภายใต้เมือง ปศุสัตว์ มังคัง มังคัง ยั่งยืน	๗.๐๑๙	✓			ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ/งบภาค
๑๔. โครงการผลิตปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์แก่พื้นเมือง เพิ่มศักยภาพฟาร์มเครือข่ายประชารัฐ ภายใต้เมืองปศุสัตว์ มังคัง มังคัง ยั่งยืน	๔๑.๘๖๗ (ปี ๖๔-๖๙)	✓			ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ/งบภาค
๑๖. โครงการยกระดับอาชีพด้านปศุสัตว์สู่เมืองต้นแบบการพึ่งพา ตนเอง (เบตง)	๘.๓๐๐	✓			สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/ งบจังหวัด
๑๗. โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	๑๘.๗๘๔	✓			ศูนย์วิจัยและพัฒนา แพะแกะ
๑๘. โครงการพัฒนาศูนย์อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมชายแดนใต้ เพื่อรองรับและขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์การเกษตรเศรษฐกิจ เชิงมูลค่าและความปลอดภัย	๓.๖๒๙	✓	✓		วิทยาลัยการสาธารณสุข สิรินธร/งบจังหวัด
๑๙. โครงการกาแพชายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน	๓.๑๓๕	✓			ศูนย์วิจัยพืชสวน
๒๐. โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	๒.๖๔๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/ งบจังหวัด
๒๑. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลเอกภาพเพื่อการบริหารจัดการ ภาคเกษตร	๓.๐๐๐	✓			สนง.กษ.จังหวัด
๒๒. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมผลผลิตปาล์มน้ำมัน ของสถาบันเกษตรกร	๑.๙๐๐		✓		สนง.สหกรณ์จังหวัด/งบ ภาค
๒๓. โครงการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า	๒.๕๐๐		✓		กยท.จังหวัด
๒๔. โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	๐.๓๔๒		✓		สนง.เกษตรจังหวัด

โครงการ	งบประมาณ (ลบ.)	วัตถุประสงค์			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน	สร้างความ เข้มแข็ง แก่เกษตรกร	หมายเหตุ
Positioning ๒ สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร					
๑. โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ	๐.๐๘๘			✓	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์
๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำ	๐.๕๗๖			✓	สนง.เกษตรจังหวัด
๓. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๐.๒๕๖			✓	สนง.เกษตรจังหวัด
๔. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ด้านปศุสัตว์	๐.๐๘๑			✓	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
๕. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ด้านประมง	๐.๐๖๙			✓	สนง.ประมงจังหวัด
๖. โครงการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๐.๔๐๐			✓	สปก.จังหวัด
๗. โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตร โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี	๐.๗๕๐			✓	สนง.เกษตรจังหวัด
๘. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน	๑.๒๐๔			✓	สนง.เกษตรจังหวัด
๙. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	๓.๐๗๒			✓	สนง.สหกรณ์จังหวัด
๑๐. โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	๐.๐๒๘			✓	สนง.สหกรณ์จังหวัด
๑๑. โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	๐.๓๑๒			✓	สนง.สหกรณ์จังหวัด
๑๒. โครงการแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๑.๒๔๐			✓	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด/งบจังหวัด
๑๓. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	๑.๕๐๐			✓	สนง.เกษตรจังหวัด

โครงการ	งบประมาณ (ลบ.)	วัตถุประสงค์			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน	สร้างความ เข้มแข็ง แก่เกษตรกร	หมายเหตุ
Positioning ๒ สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร					
๑๔. โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเกษตร และสหกรณ์	๑.๕๐๐			✓	สนง.กษ.จังหวัด
๑๕. โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตร	๒.๑๐๐			✓	สนง.กษ.จังหวัด
๑๖. โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (อกม.)	๐.๒๒๘			✓	สนง.กษ.จังหวัด
๑๗. โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์	๐.๐๔๐			✓	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
๑๘. โครงการพัฒนาหมอดินอาสาและหมอดิน	๑.๐๐๐			✓	สถานีพัฒนาที่ดิน
๑๙. โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ ระดับตำบล	๗.๒๖๘			✓	สนง.กษ.จังหวัด
Positioning ๓ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ					
๑. โครงการจัดระบบที่ดินสำหรับพื้นที่ลุ่ม/พื้นที่ดอน	๖.๐๐๐	✓			สถานีพัฒนาที่ดิน
๒. โครงการธนาคารปุ๋ย	๑.๓๕๐	✓			สถานีพัฒนาที่ดิน
๓. โครงการยะลาเมืองทุเรียน (Yala Durian City)	๗.๔๗๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/งบ จังหวัด
๔. โครงการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน	๑.๐๐๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/งบ จังหวัด
๕. โครงการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน	๑.๐๐๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/งบ จังหวัด
๕. โครงการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวในกล้วยหิน	๕.๙๗๐	✓			สนง.เกษตรจังหวัด/งบ จังหวัด
๖. โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช (N) เป็นเกษตรผสมผสาน	๑๐.๐๗๐	✓			สถานีพัฒนาที่ดิน/งบภาค

โครงการ	งบประมาณ (ลบ.)	วัตถุประสงค์			
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต	การเพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน	สร้างความ เข้มแข็ง แก่เกษตรกร	หมายเหตุ
Positioning ๓ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ					
๗. โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม	๐.๓๕๒	✓			สปก.จังหวัด
๘. โครงการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน	๕๐.๐๐๐	✓			โครงการชลประทาน
๙. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๔.๔๐๐	✓			สถานีพัฒนาที่ดิน
๑๐. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	๒๖.๑๔๐	✓			สถานีพัฒนาที่ดิน
๑๑. โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมง ในเขตพื้นที่แหล่งน้ำจืด	๐.๑๕๐	✓		✓	หน่วยป้องกันและ ปราบปรามประมงน้ำจืด
๑๒. โครงการการควบคุมการทำประมงพื้นที่แหล่งน้ำจืด	๒.๒๙๕	✓			หน่วยป้องกันและ ปราบปรามประมงน้ำจืด
๑๓. โครงการการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดโดยชุมชนประมง น้ำจืดมีส่วนร่วม	๐.๒๗๓	✓			ศูนย์วิจัยและพัฒนา ประมงน้ำจืด

ส่วนที่ 5

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2561 – 2565)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
1	โครงการจัดระบบพื้นที่ดินสำหรับพื้นที่ลุ่ม/พื้นที่ดอน	กพต.		2.000	2.000	2.000		6.000	สถานีพัฒนาที่ดิน	
1	โครงการธนาคารปู	กพต.		0.450	0.450	0.450		1.350	สถานีพัฒนาที่ดิน	สนง.สหกรณ์จังหวัด
1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเกษตรตามแผนชุมชน	งบจังหวัด		22.952				22.952	อำเภอกรงปินัง อำเภอเบตง	
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมพื้นถิ่น เกษตรแปรรูป	กสก.		2.000	2.000	2.000	2.000	8.000	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ของภาค	กสก./ งบภาค		1.150				1.150	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	กสก.		0.320	0.320	0.320		0.960	สนง.เกษตรจังหวัด	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร
2	โครงการพัฒนาคุณภาพผลผลิตทุเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร	กวก./ งบภาค				2.220	2.220	4.440	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร	
2	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ เพื่อรองรับเมืองต้นแบบ(เบตง)	งบจังหวัด			2.800	2.800		5.600	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวในกล้วยหิน	งบจังหวัด		0.970	2.500	2.500		5.970	สนง.เกษตรจังหวัด	มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2	โครงการยะลาเมืองทุเรียน (Yala Durian City)	งบจังหวัด			2.470	2.500	2.500	7.470	สนง.เกษตรจังหวัด	หน่วยงานสังกัด กษ.
2	โครงการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน	งบจังหวัด				1.000		1.000	สนง.เกษตรจังหวัด	

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
2	โครงการป้องกันกำจัดหนอดเจาะเมล็ดทุเรียน	งบจังหวัด				1.000		1.000	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร (10 ชนิดสินค้า)	งบกลุ่มจังหวัด		41.070				41.070	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร	กสก./งบภาค				5.470		5.470	สนง.เกษตรจังหวัด	
2,3	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรปาล์มน้ำมัน	กสก.		0.042	0.042	0.042		0.126	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมผลผลิตปาล์ม น้ำมันของสถาบันเกษตรกร	กสส./งบภาค				1.900		1.900	สนง.สหกรณ์จังหวัด	
2	โครงการผลิตเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองภัยพิบัติ ภายใต้มืองปศุสัตว์ มังคัง มังคัง ยั่งยืน	กปศ./งบภาค				7.019		7.019	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการกระจายพันธุ์กรรมไก่เบตงพันธุ์แท้สู่ชุมชน	กปศ./งบภาค				7.117		7.117	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการผลิตปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์แกะพื้นเมืองเพิ่มศักยภาพฟาร์มเครือข่ายประชารัฐ ภายใต้มืองปศุสัตว์ มังคัง มังคัง ยั่งยืน	กปศ./งบภาค				41.867 (ปี64-69)		41.867 (ปี64-69)	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
2	โครงการยกระดับอาชีพด้านปศุสัตว์สู่เมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเอง (เบตง)	งบจังหวัด			8.300			8.300	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
2	โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	กปศ.		4.696	4.696	4.696	4.696	18.784	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
2	โครงการพัฒนาวางแผนรณรงค์มาตรฐาน GMP	กยท.				1.000	1.000	2.000	กยท.จังหวัด	
2	โครงการส่งเสริมการแปรรูป ยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า	กยท.				1.000	1.500	2.500	กยท.จังหวัด	
2	โครงการตรวจสอบรับรองมาตรฐานฮาลาล	กปศ.		0.030	0.030	0.030	0.030	0.120	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด	
3	โครงการต้นแบบการใช้พลังงานทดแทนจากแก๊สชีวภาพระดับครัวเรือน	งบจังหวัด				0.760		0.760	สนง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	
4	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงามจากกล้วยหินตัวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จังหวัดยะลา เพื่อเพิ่มมูลค่า	งบจังหวัด		2.674				2.674	วิทยาลัย การสาธารณสุข สิรินธร	
4	โครงการพัฒนาศูนย์อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมชายแดนใต้ เพื่อรองรับและขับเคลื่อนฯ	งบจังหวัด			3.629			3.629	วิทยาลัย การสาธารณสุขสิ รินธร	
5,2	โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	กสก.		0.114	0.114	0.114		0.342	สนง.เกษตร จังหวัด	
5,2	โครงการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	งบจังหวัด			0.970			0.970	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด	
5,2	โครงการพัฒนาและยกระดับทางการค้าสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป	งบจังหวัด		2.578	8.440	9.000	9.000	29.018	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
1	โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ	กตส.		0.022	0.022	0.022	0.022	0.088	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์	
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำ	กสก.		0.144	0.144	0.144	0.144	0.576	สนง.เกษตรจังหวัด	
1	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	กสก.		0.064	0.064	0.064	0.064	0.256	สนง.เกษตรจังหวัด	
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ด้านปศุสัตว์	กปศ.		0.024	0.024	0.024	0.024	0.081	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ด้านประมง	กปม.		0.017	0.017	0.017	0.017	0.069	สนง.ประมงจังหวัด	
1	โครงการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	สปก.		0.100	0.100	0.100	0.100	0.400	สปก.จังหวัด	
2	โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตร โดยใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	กสก.			0.250	0.250	0.250	0.750	สนง.เกษตรจังหวัด	
3	โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน	กสก.		0.301	0.301	0.301	0.301	1.204	สนง.เกษตรจังหวัด	
3	โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	กสส.		0.768	0.768	0.768	0.768	3.072	สนง.สหกรณ์จังหวัด	
3	โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	กสส.		0.070	0.070	0.070	0.070	0.280	สนง.สหกรณ์จังหวัด	
3	โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	กสส.		0.078	0.078	0.078	0.078	0.312	สนง.สหกรณ์จังหวัด	
4	โครงการกาแพชชายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน	กวก.			1.045	1.045	1.045	3.135	ศูนย์วิจัยพืชสวน	สนง.เกษตรจังหวัด
4	โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด			2.640			2.640	สนง.เกษตร จังหวัด	
4	โครงการแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	งบจังหวัด			1.240			1.240	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	หน่วยงานสังกัด กษ.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
1	โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช(N) เป็นเกษตรผสมผสาน	กพด./งบภาค		0.530	3.180	3.180	3.180	10.070	สถานีพัฒนาที่ดิน	หน่วยงานสังกัด กษ.
1	โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม	สปก.		0.088	0.088	0.088	0.088	0.352	สปก.จังหวัด	
1	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรใน จชต. -พื้นที่พวนร้าง,ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	กช.		3.446				3.446	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี	
2	โครงการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน	กชป.			50.000			50.000	โครงการชลประทาน	
2	โครงการแก้มลิงตำบลบันนังสาเรง	กชป.		21.030				21.030	โครงการชลประทาน	
2	โครงการฝายบ้านกือมีพร้อมระบบส่งน้ำ	กชป.		20.000				20.000	โครงการชลประทาน	
2	โครงการอาคารบังคับน้ำบ้านกม.24	กชป.		25.000				25.000	โครงการชลประทาน	
2	โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านจำปูน	กชป.		25.000				25.000	โครงการชลประทาน	
3	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	กพด.		1.100	1.100	1.100	1.100	4.400	สถานีพัฒนาที่ดิน	
3	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	กพด.		13.070	13.070			26.140	สถานีพัฒนาที่ดิน	
3	โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงในเขตพื้นที่แหล่งน้ำจืด	กปม.		0.050	0.050	0.050		0.150	หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ	
3	โครงการการควบคุมการทำประมงพื้นที่แหล่งน้ำจืด	กปม.		0.765	0.765	0.765		2.295	หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ	
3	โครงการการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดโดยชุมชนประมงน้ำจืดมีส่วนร่วม	กปม.		0.091	0.091	0.091		0.273	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ.2565		หลัก	ร่วม
1	โครงการพัฒนาฐานข้อมูลเอกภาพเพื่อการบริหารจัดการภาคเกษตร	สป.กษ.			1.000	1.000	1.000	3.000	สนง.กษ.จังหวัด	หน่วยงานสังกัด กษ.
1	โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	กสก.		0.375	0.375	0.375	0.375	1.500	สนง.เกษตรจังหวัด	
2	โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเกษตรและสหกรณ์	สป.กษ.			0.500	0.500	0.500	1.500	สนง.กษ.จังหวัด	
3	โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตร	สป.กษ.			0.700	0.700	0.700	2.100	สนง.กษ.จังหวัด	
3	โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (อกม.)	กสก.		0.0570	0.0570	0.0570	0.0570	0.228	สนง.เกษตรจังหวัด	
3	โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์	กปศ.		0.010	0.010	0.010	0.010	0.040	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
3	โครงการพัฒนาหมอดินอาสาและหมอดิน	กพด.		0.250	0.250	0.250	0.250	1.000	สถานีพัฒนาที่ดิน	
3	โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ระดับตำบล	สป.กษ.		1.817	1.817	1.817	1.817	7.268	สนง.กษ.จังหวัด	หน่วยงานสังกัด กษ.

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ ๑. ยกกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ยะลาเมืองทุเรียน (Yala Durian City)
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>จังหวัดยะลามีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสวนผลไม้ และไม้ผลหลักที่เป็นที่ยอมรับ และมีชื่อเสียง คือ “ทุเรียน” ซึ่งถือเป็นทุเรียนที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น ๕๐,๓๑๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๒,๙๒๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๕๑๓ กิโลกรัม/ไร่ จากข้อมูลและความสำคัญดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา จึงได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ไม้ผล (ทุเรียน) ขึ้น โดยตั้งเป้าหมายให้จังหวัดยะลาเป็นแหล่งผลิตทุเรียนคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูป และที่สำคัญคือ ให้เป็นศูนย์กลางตลาดค้าส่งและธุรกิจแปรรูปทุเรียนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในแต่ละปีจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดไม่น้อยกว่า ๒๘,๐๐๐ ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท แต่เนื่องจากทุเรียนที่ให้ผลผลิตออกมามีประสพปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ทำให้เป็นทุเรียนตกเกรดหรือทุเรียนมีตำหนิ ซึ่งมีอยู่ประมาณ ร้อยละ ๑๐ ทำให้ได้ราคาต่ำ ปัญหาการตัดทุเรียนอ่อน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและราคาผลผลิตที่เกษตรกรจะได้รับ แม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแหล่งปลูกและผลิตทุเรียนที่สำคัญของประเทศที่มีคุณภาพและรสชาติที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าการจัดการสวนทุเรียนให้ผลผลิตมีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐานและโดยเฉพาะที่สำคัญด้านการตลาด ยังประสพปัญหาที่ต้องมีการแก้ไข จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดการรับรู้ของเกษตรกร ประชาชนและผู้บริโภคถึงแหล่งผลิตทุเรียน ผลิตภัณฑ์จากทุเรียนที่มีคุณภาพ สวนทุเรียนได้รับการรับรองมาตรฐาน เกษตรกรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพและการตลาดในรูปแบบแปลงใหญ่ต่อไป</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๒. เพื่อให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่มและบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. เพื่อให้จังหวัดยะลาเป็นศูนย์กลางการผลิตและรวบรวมผลผลิตทุเรียนคุณภาพ มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. แปลงทุเรียน จำนวน ๑๐๐ แปลง ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ๒. เกษตรกรชาวสวนแปลงใหญ่ จำนวน ๔๐๐ ราย ได้รับการพัฒนา ๓. มีแปลงต้นแบบการจัดการหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน จำนวน ๒๐ แปลง ๔. ระบบพลังงานทดแทนที่ส่งเสริม จำนวน ๒ แห่ง คือ <ol style="list-style-type: none"> (๑) กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หมู่ที่ ๓ บ้านพรุ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา (๒) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองทรายหมู่ที่ ๕ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. ความเชื่อมโยงกับ ประเด็นการพัฒนา จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด และทิศ ทางการพัฒนาภาค	<p>๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง ๗) เป้าหมายที่ ๑ : ช่องว่างรายได้ระหว่างภาคลดลงและมีการกระจายรายได้ของประชาชน อย่างเป็นธรรมมากขึ้น” ในแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร</p> <p>๓) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร”</p> <p>๔) แผนพัฒนาจังหวัด : ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ “การส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้”</p> <p>๕) นโยบายสำคัญ หรือ อื่นๆ ฯลฯ : ยุทธศาสตร์พัฒนา ศอ.บต. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ “การพัฒนาเศรษฐกิจและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”</p>
๖. กิจกรรมที่สำคัญของ โครงการ	<p><u>กิจกรรมหลักที่ ๑</u> : กิจกรรมป้องกันและกำจัดหนอนเจาะทุเรียน กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ แปลงต้นแบบการป้องกันและกำจัดหนอนเจาะทุเรียน เป้าหมาย เกษตรกร ๑๕๐ ราย, แปลงต้นแบบ จำนวน ๒๐ แปลง ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ การพัฒนารูปแบบในการลดความเสียหายและแก้ปัญหาการระบาดของ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ดำเนินการโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา</p> <p><u>กิจกรรมหลักที่ ๒</u> : กิจกรรมยกระดับการผลิตทุเรียนสู่มาตรฐาน GAP เป้าหมายจำนวน ๑๐๐ แปลง กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑ เตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒.๒ การตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตร จังหวัดยะลา</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒.๓ การตรวจรับรองแปลง GAP ดำเนินการโดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรยะลา</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒.๔ การตรวจวิเคราะห์ดิน ดำเนินการโดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรยะลา</p> <p><u>กิจกรรมหลักที่ ๓</u> : กิจกรรมเสริมสร้างการรับรู้การตัดทุเรียนอ่อน ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา</p> <p><u>กิจกรรมหลักที่ ๔</u> : กิจกรรมสัมมนาวิชาการและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรแปลงใหญ่ ทุเรียน ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา</p> <p><u>กิจกรรมหลักที่ ๕</u> : กิจกรรมก่อสร้างและติดตั้งระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ดำเนินการโดย สำนักงานพลังงานจังหวัดยะลา</p>
๗. หน่วยงาน ดำเนินงาน	<p>๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา</p> <p>๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา</p> <p>๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา</p> <p>๔. สำนักงานพลังงานจังหวัดยะลา</p>
๘. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๒,๔๗๕,๑๕๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	<p>๑. แปลงทุเรียน จำนวน ๑๐๐ แปลงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP</p> <p>๒. เกษตรกรชาวสวนแปลงใหญ่ จำนวน ๔๐๐ ราย ได้รับการพัฒนา</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๓. มีแปลงต้นแบบการจัดการหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน จำนวน ๒๐ แปลง</p> <p>๔. มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์เกี่ยวกับการตัดทุเรียนอ่อน</p> <p>๕. ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๓ x ๔ เมตร จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๑. กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หมู่ที่ ๓ บ้านพรุ ตำบลลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา</p> <p>๒. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองทราย หมู่ที่ ๕ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. ผลผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน</p> <p>๒. เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่มและบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. จังหวัดยะลาเป็นศูนย์กลางการผลิตและรวบรวมผลผลิตทุเรียนคุณภาพ มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ</p>

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ ๑. ยกกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ เพื่อรองรับเมืองต้นแบบ (เบตง) สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>เกษตรกรอินทรีย์ นับว่ามีแนวโน้มอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ ต่อปี ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ ๓๖๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งยังมีสัดส่วนที่น้อยกับการทำการเกษตรทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทข้าว จังหวัดยะลา ยังไม่มีการปลูกพืชในระบบเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ทั้งที่พฤติกรรมของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลามากจะไม่นิยมการใช้สารเคมีทางการเกษตร การทำเกษตรอินทรีย์จึงถูกมองเป็นเรื่องที่ยากและต้องทำด้วยความประณีต จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีปริมาณการผลิตที่น้อย ด้านผู้บริโภคก็ยังไม่รู้จักเกษตรอินทรีย์ดีพอ เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการผลิตในระบบอินทรีย์เกิดขึ้นในจังหวัดยะลา จึงควรมีการสร้างการรับรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความต้องการของตลาดเกษตรอินทรีย์ ผลักดันให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีการผลิตพืชแบบประณีต เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานและรองรับการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่อไป</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อสร้างการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดยะลา</p> <p>๒. เพื่อพัฒนาการผลิตของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรแบบประณีต สินค้ามีความปลอดภัยและพร้อมสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. เพื่อให้เป็นต้นแบบและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดยะลาเพื่อนำไปสู่การขยายพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	พื้นที่การเกษตรจำนวน ๑๘๐ ไร่ ได้รับการพัฒนาให้เป็นต้นแบบการผลิตพืชปลอดภัย เพื่อเตรียมการเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	<p>๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมืองฯ) เป้าหมายที่ ๑ : ช่องว่างรายได้ระหว่างภาคลดลงและมีการกระจายรายได้ของประชาชนอย่างเป็นธรรมมากขึ้น” ในแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร</p> <p>๓) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร”</p> <p>๔) แผนพัฒนาจังหวัด : ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ “การส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้”</p> <p>๕) นโยบายสำคัญ หรือ อื่นๆ ฯลฯ : ยุทธศาสตร์พัฒนา ศอ.บต. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวสู่เกษตรกรอินทรีย์ จำนวน ๕๐ ไร่เกษตรกร ๕๐ ราย กิจกรรมหลักที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตผักสู่เกษตรกรอินทรีย์ จำนวน ๕๐ ไร่เกษตรกร ๕๐ ราย กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตไม้ผล(ทุเรียน,มังคุด,ลองกอง) สู่เกษตรกรอินทรีย์ จำนวน ๘๐ ไร่เกษตรกร ๘๐ ราย โดยทุกกิจกรรม จะดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ สร้างการรับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของเกษตรกรอินทรีย์ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาการผลิตแบบประณีต สินค้ามีความปลอดภัยและพร้อมสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๒,๗๙๓,๒๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาให้สามารถผลิตพืชในระบบเกษตรกรอินทรีย์ ๒. พื้นที่การเกษตรจำนวน ๑๘๐ ไร่ ได้รับการพัฒนาให้เป็นต้นแบบการผลิตพืชปลอดภัยเพื่อเตรียมการเข้าสู่ระบบเกษตรกรอินทรีย์
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานมีความเข้าใจและตระหนักถึงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดยะลา ๒. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรแบบประณีต สินค้ามีความปลอดภัยและพร้อมสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ ๓. เป็นต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดยะลาเพื่อนำไปสู่การขยายพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
กลยุทธ์ ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	แก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวในกล้วยหิน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>กล้วยหิน เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดยะลา โดยเป็นพืชประจำถิ่นที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographic Indicator : GI) ในชื่อว่า กล้วยหินบันนังสตา มีพื้นที่ปลูก ๒,๗๖๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกกระจายไปทั่วทั้งจังหวัด ปัจจุบัน แปลงปลูกกล้วยหินในพื้นที่จังหวัดยะลา พบปัญหาการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน ซึ่งเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย โดยเป็นโรคระบาดที่แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว สามารถระบาด ไปกับหน่อกล้วยหินที่มาจากต้นที่เป็นโรค ดินปลูกที่ติดไปกับหน่อกล้วย หอปรณ์ทางการเกษตร การผสมเกสรจากแมลง และยานพาหนะ จำนวน ๒,๔๒๔ ไร่ จากพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๒,๗๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๓ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเบตง อำเภอกงหรา อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมืองยะลา และอำเภอกาบัง เกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย ๑,๒๑๐ ราย และพบการระบาดในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มการระบาดที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้สูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจ เกษตรกร ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่งผลให้มีผลผลิตกล้วยหินไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และกลุ่มแม่บ้านแปรรูปกล้วยหินในพื้นที่ไม่มีวัตถุดิบในการแปรรูปกล้วย ทำให้สูญเสียมูลค่า การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการโดยใช้มาตรการสร้างการรับรู้ และการมีส่วนร่วม มาตรการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความพร้อมในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดการระบาดให้สามารถจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยได้ทัน่วงที และมาตรการการจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยหินด้วยวิธีผสมผสาน</p> <p>การควบคุมการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เนื่องจากโรคเหี่ยวในกล้วยหินเป็นโรคที่สามารถแพร่ระบาดได้ง่ายและรวดเร็ว รวมทั้งมีแนวโน้มการระบาดที่เพิ่มขึ้น จึงต้องมีการป้องกันกำจัดโรคดังกล่าวตามคำแนะนำ เพื่อลดพื้นที่การระบาดของโรค และการเพิ่มพื้นที่ปลูกกล้วยหิน จะช่วยให้กล้วยหินมีผลผลิตป้อนสู่ตลาดเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถใช้แปลงกล้วยหินที่ปลูกเพิ่มเป็นแหล่งสำรองพันธุ์ได้ จังหวัดยะลา โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา จึงได้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน เพื่อพัฒนารูปแบบในการแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน ขยายผลแปลงต้นแบบการป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน พร้อมทั้งส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ให้มีองค์ความรู้สามารถป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหินได้</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อขยายผลแปลงต้นแบบการป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหินในพื้นที่จังหวัดยะลา

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ	๑. สามารถลดพื้นที่การระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหินลง ร้อยละ ๑๐ ๒. สามารถแปลงขยายพื้นที่ปลูกกล้วยหินในพื้นที่ปลอดโรค จำนวน ๕๐ ไร่ ๓. เกิดรูปแบบในการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวในกล้วยหิน
๕. ความเชื่อมโยงกับ ประเด็นการพัฒนาจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด และทิศทางการ พัฒนาภาค	๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมืองฯ) เป้าหมายที่ ๑ : ช่องว่างรายได้ระหว่างภาคลดลงและมีการกระจายรายได้ของประชาชนอย่างเป็นธรรมมากขึ้น” ในแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ๓) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด : ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑. “พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูป และการตลาด” ๔) แผนพัฒนาจังหวัด : ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ “การส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้” ๕) นโยบายสำคัญ หรือ อื่นๆ ฯลฯ : ยุทธศาสตร์พัฒนา ศอ.บต. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ “การพัฒนาเศรษฐกิจและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”
๖. กิจกรรมที่สำคัญของ โครงการ	-ขยายผลแปลงต้นแบบการป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน -จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยหิน สร้างการรับรู้ การจัดการโรคเหี่ยวในกล้วยหิน -การขยายพื้นที่ปลูกกล้วยหิน จำนวน ๕๐ ไร่ และการลดพื้นที่ระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จำนวน ๑๕๐ ไร่
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
๘. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. ขยายผลแปลงต้นแบบการป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน ๕๐ ไร่ ๒. ลดพื้นที่ระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จำนวน ๑๕๐ ไร่
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. สามารถลดและควบคุมการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหินได้ ๒. เกษตรกรสามารถจัดการสวนกล้วยหินได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
กลยุทธ์ ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ยกระดับอาชีพด้านปศุสัตว์เมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเอง (เบตง)
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจในประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในด้านยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในหัวข้อ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองทั้งด้านความมั่นคง อีกทั้งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแผนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๙ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ ด้านการพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อความมั่นคงให้กับภาคการผลิต พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลายในด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพของห่วงโซ่คุณค่า เพื่อสร้างรายได้ให้กับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”</p> <p>ปัจจุบันด้านการสร้างอาชีพในด้านปศุสัตว์เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการเกษตรเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในด้านมิติด้านความมั่นคง, มิติด้านอาหาร, มิติด้านการส่งเสริมอาชีพ เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวทางเศรษฐกิจการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร อาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ยังคงมีความสำคัญ โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์ปีกและโคเนื้อ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในจังหวัดยะลามีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ประมาณ ๙๐,๗๘๑,๙๒๐ บาท การเลี้ยงสัตว์ปีกและโคเนื้อ จึงถือเป็นอาชีพที่ตอบสนองในด้านห่วงโซ่อาหารต้นน้ำด้านการผลิต กลางน้ำด้านอาหาร ปลายน้ำสู่ขบวนการแปรรูปสู่การบริโภคและอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ตลอดจนขบวนการพัฒนาแปลงพืชอาหารสัตว์ในกระบวนการปลูกพืชอาหารสัตว์สู่การพัฒนาการผลิตอาหารผสมสำเร็จ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการใช้โปรแกรมคำนวณสูตรอาหารสำหรับการเลี้ยงสัตว์ ก่อให้เกิดรายได้และขบวนการผลิตเสปียงสัตว์ใช้ในยามภัยพิบัติ ก่อให้เกิดอาชีพอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่มสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเกษตรกรในพื้นที่ชายแดนใต้</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ดังนั้น อาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์จึงเป็นอาชีพที่สามารถรองรับภาวะเศรษฐกิจในพื้นที่แก้ไขปัญหาภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้ลดปัญหาการว่างงาน สร้างอาชีพในการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มรายได้ในครัวเรือนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งยังเป็นแหล่งอาหารโปรตีนในพื้นที่และรองรับการพัฒนาสู่ขบวนการแปรรูปสู่อุตสาหกรรมฮาลาลสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในด้านยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพิ่มปริมาณสัตว์ปีกในพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๒. พัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ๓. สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าด้านปศุสัตว์สู่อุตสาหกรรมด้านอาหารฮาลาล ๔. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชอาหารสัตว์</p>
<p>๔. ผลผลิต/ผลลัพธ์</p>	<p><u>ผลผลิต</u> ๑. เพิ่มปริมาณสัตว์ปีกในพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและประชากร ๒. พัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ให้เกิดการขยายตัวสู่อาหารฮาลาล <u>ผลลัพธ์</u> ๑. สร้างมูลค่าเพิ่มเกิดการขยายตัวด้านเศรษฐกิจสู่อุตสาหกรรมฮาลาล ๒. เกิดช่องทางธุรกิจการแปรรูปด้านปศุสัตว์ ๓. เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>๑) ยุทธศาสตร์ชาติ - ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ - การพัฒนาการเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร ๓) การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ - มิติด้านอาหาร ๔) แผนพัฒนาภูมิภาคได้ขยายแดน ประเด็นการพัฒนา : ๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูป และการตลาด ๕) แผนพัฒนาจังหวัดยะลา ประเด็นการพัฒนา : ๑. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคเกษตรที่แข่งขันได้</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. กิจกรรมหลักของโครงการ	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมปรับปรุงพันธุ์เพื่อยกระดับสายพันธุ์ไก่เบตง งบประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายรอซารี เจ๊ะโซะ ตำแหน่ง : หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ นายวินัย ศรีแก้ว ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน สถานที่ติดต่อ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๗๓๒๐-๓๗๘๗
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมสร้างอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามแนวของเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ ๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท นายรอซารี เจ๊ะโซะ ตำแหน่ง : หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ นายวินัย ศรีแก้ว ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน สถานที่ติดต่อ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๗๓๒๐-๓๗๘๗
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ด้านปศุสัตว์ ๔.๑ พัฒนาการปลูกพืชอาหารสัตว์ ๔.๒ พัฒนาการผลิตอาหารผสมสำเร็จ (Total Mixed Ration) ๔.๓ การใช้โปรแกรมคำนวณสูตรอาหารสำหรับการเลี้ยงสัตว์ งบประมาณ ๓๐๑,๑๐๐ บาท ผ.ศ.จากรุณี หนูล่อง ตำแหน่ง : อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สถานที่ติดต่อ : หลักสูตรสัตวศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร
๗. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา , มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี (เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)
๙. งบประมาณ	๘,๓๐๑,๑๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑. เพิ่มปริมาณสัตว์ปีกในพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและประชากร ๒. พัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ให้เกิดการขยายตัวสู่อาหารฮาลาล
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ปี/ครัวเรือน ๒. เกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพด้านการปศุสัตว์ จำนวน ๔๐๐ ราย ๓. เกษตรกรได้ประโยชน์จากอาชีพด้านปศุสัตว์ จำนวน ๔๐๐ ราย ๔. เกษตรกรสร้างรายได้ ลดปัญหาการว่างงานจากการได้รับอาชีพ จำนวน ๔๐๐ ราย ๕. เกษตรกรและประชาชนเข้ารับการเรียนรู้จากฐานเรียนรู้ด้านการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๖. เกษตรกรได้รับความรู้เทคโนโลยีการผสมเทียมไก่จำนวน ๓๐ ราย

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
กลยุทธ์ ที่ ๑ ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์ที่มีพันธุกรรมดีและกระจายสัตว์พันธุ์ดีไปยังเกษตรกร ให้เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ สนับสนุนการเลี้ยงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตให้เป็นวัตถุดิบสำหรับแปรรูปที่ได้มาตรฐาน ฮาลาลและมาตรฐานสากลเพื่อบริโภคในท้องถิ่นและการส่งออก
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สร้างฝูงปွ่าและพื้นเมืองเพื่อผลิตและขยายพ่อแม่พันธุ์เพิ่มประสิทธิภาพให้ฟาร์มเกษตรกรเครือข่ายอย่างยั่งยืน ๒. พัฒนานองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี ๓. พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะไม่น้อยกว่า ปีละ ๑๐ ราย เพื่อให้เกษตรกรทั่วไปได้รับประโยชน์ต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย ๔. เพื่อกระจายพันธุกรรมไก่เบตงพันธุ์แท้ ๕. เพื่อลดความเสี่ยงในการขาดแคลนปัจจัยการผลิต การแปรรูปไก่เบตงสู่ตลาด ๖. เพื่อผลิตเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองภัยพิบัติ สนับสนุนสถาบันกลุ่มเกษตรกร ๗. เพื่อลดความเสี่ยงในการขาดแคลนปัจจัยการผลิตในช่วงเกิดภัยพิบัติของกลุ่มเกษตรกร
๔. ผลผลิต/ผลลัพธ์	๑. สร้างฝูงปွ่าและพื้นเมือง ๓๐๐ แม่ เพื่อผลิตพ่อแม่แกะให้แก่ฟาร์มเกษตรกรเครือข่ายไม่น้อยกว่า ๗๕๐ แม่ และฟาร์มเครือข่ายสามารถขยายพันธุ์จากแม่แกะที่ได้รับ ได้ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ตัว ภายในปี ๒๕๖๘ ๒. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงแกะแก่เกษตรกรฟาร์มเครือข่ายไม่น้อยกว่า ๔๐ ฟาร์ม และเกษตรกรทั่วไปได้รับประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๗๕๐ ราย ๓. สามารถผลิตไก่เบตงพันธุ์แท้ ขนาดรุ่น จำนวน ๖,๐๐๐ ตัว ๔. สามารถสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรกลุ่มละ ๒๐๐ตัว จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ กลุ่ม ๕. สามารถผลิตหญ้าแห้งสัตว์สำรองเพื่อสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐,๐๐๐ ฟ่อน ๖. สามารถผลิตหญ้าหมักสำรองเพื่อสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑,๐๐๐ ถัง และสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ ไม่น้อยกว่า ๕๐ กลุ่ม
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	๑) ยุทธศาสตร์ชาติ - ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ - การพัฒนาการเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร ๓) การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ - มิติด้านอาหาร

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๔) ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน ยกระดับสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมให้เป็นวัตถุดิบสำหรับแปรรูปที่ได้มาตรฐานฮาลาลและมาตรฐานสากลเพื่อบริโภคในท้องถิ่นและส่งออก</p> <p>๕) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประเด็นการพัฒนา : ๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูป และการตลาด</p> <p>๖) แผนพัฒนาจังหวัดยะลา ประเด็นการพัฒนา : ๑. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคเกษตรที่แข่งขันได้</p>
๖. กิจกรรมหลักของโครงการ	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	<p>ผลิตปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์แกะพื้นเมืองเพิ่มศักยภาพฟาร์มเครือข่าย ภายใต้เมืองปศุสัตว์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p> <p>งบประมาณ ๔๑,๘๖๗,๒๗๕ บาท</p> <p>นายดำรงส ชาตรีวงศ์ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ นายแวอับดุลเลาะ บาราเฮง ตำแหน่ง : นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ สถานที่ติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๗๓๒๗-๔๔๕๑</p>
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	<p>กิจกรรมกระจายพันธุ์ไก่เบตงพันธุ์สุ่มชน</p> <p>งบประมาณ ๗,๑๑๖,๔๐๐ บาท</p> <p>นายดำรงส ชาตรีวงศ์ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ นายแวอับดุลเลาะ บาราเฮง ตำแหน่ง : นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ สถานที่ติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๗๓๒๗-๔๔๕๑</p>
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	<p>กิจกรรมผลิตเสบียงพืชอาหารสัตว์สำรองภัยพิบัติ ภายใต้เมืองปศุสัตว์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p> <p>งบประมาณ ๗,๐๑๙,๐๐๐ บาท</p> <p>นายดำรงส ชาตรีวงศ์ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ นายแวอับดุลเลาะ บาราเฮง ตำแหน่ง : นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ สถานที่ติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๗๓๒๗-๔๔๕๑</p>
๗. หน่วยดำเนินการหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ	<p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา , สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี</p>
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี (เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. งบประมาณ	๕๖,๐๐๒,๖๗๕ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	<p>๑. ได้พ่อแม่พันธุ์กระจายสู่เกษตรกรปีละไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ตัว และเกิดลูกเกิดหลานกระจายพันธุ์อยู่คู่กับท้องถิ่น ชุมชน สนับสนุนโครงการต่างๆ เป็นอาชีพที่มีรายได้มั่นคง สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ช่วยลดปัญหาความไม่สงบ นำไปสู่ความสงบสุขที่ถาวรต่อไป</p> <p>๒. สร้างมูลค่าเพิ่ม เกิดการขยายตัวด้านเศรษฐกิจสู่อุตสาหกรรมฮาลาล</p> <p>๓. ไก่เบตงพันธุ์แท้ ขนาดรุ่น จำนวน ๖,๐๐๐ ตัว</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. ได้ฝูงปွ່ย่าแกะ จำนวน ๓๐๐ ตัว</p> <p>๒. สร้างมูลค่าเพิ่มเกิดการขยายตัวด้านเศรษฐกิจสู่อุตสาหกรรมฮาลาล</p> <p>๓. เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้จากผลผลิตสัตว์พันธุ์ดีที่มีคุณภาพ</p> <p>๔. ผลผลิตไก่เบตงพันธุ์ดี มีคุณภาพ สนับสนุนโครงการต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนโครงการทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ สร้างความน่าเชื่อถือ ก่อให้เกิดความเข้าใจ สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ลดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ก่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p> <p>๕. มีเสปียงพืชอาหารสัตว์สำรองสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร ไม่น้อยกว่า ๕๐ กลุ่ม, หญ้าแห้งคุณภาพดีไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ฟ่อน และหญ้าหมักคุณภาพดีไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ถัง</p>

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ๑. ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน.....
กลยุทธ์ที่ ๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตรที่มีประสิทธิภาพ.....

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมเพื่อรองรับการเกษตรตามแผนชุมชน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	สภาพผิวจราจรในชุมชนไม่มีความสะดวก ปลอดภัย ในการเดินทาง ไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาด เพื่อการค้าขายสินค้า จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบเส้นทางคมนาคม ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ท้องตลาด ๓.๒ เพื่อความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทางของประชาชนในชุมชน และผู้ใช้เส้นทางทั่วไป ๓.๓ เชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๓.๔ ยกระดับความเป็นอยู่และเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชนบทให้ดีขึ้น
๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดยะลา จำนวน ๑๓ สายทาง แล้วเสร็จ
๕. ผลผลิต/ผลลัพธ์	๕.๑ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง ๕.๒ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว และสินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๕.๓ ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๖. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้
๗. ระยะเวลา	เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๘. กิจกรรมหลักของโครงการ	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดยะลา รวมจำนวน ๑๓ สายทาง
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายทางหลวง ๔๑๘ - โรงเรียนคลองทรายใน หมู่ที่ ๕ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๕.๐๐ เมตร ระยะทาง ๑.๑๔๐ กิโลเมตร ๔,๕๔๒,๐๐๐.๐๐ บาท นายอาแว ฟูหาคา สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายชานอลาฮา หมู่ที่ ๓ ตำบลบันนังสวาง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๐๓๐ กิโลเมตร ๓,๓๕๘,๐๐๐.๐๐ บาท นายอาแว ฟูหาคา สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดยะลา

หัวข้อ	รายละเอียด
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายตะโล๊ะแซ หมู่ที่ ๑ ตำบลบาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๐๐๐ กิโลเมตร ๒,๘๔๔,๐๐๐.๐๐ บาท นายอาแว ผู้หาดา สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดยะลา
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายกำป็น หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๕.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๒.๑๖๐ กิโลเมตร ๘,๕๙๖,๐๐๐.๐๐ บาท นายสุวรรณ ช้วยนุกูล ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองยะลา
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายลุงอินทร์ หมู่ที่ ๔ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๓.๐๐ - ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๐.๗๒๐ กิโลเมตร ๑,๙๓๔,๐๐๐.๐๐ บาท นายสุวรรณ ช้วยนุกูล ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองยะลา
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายบูเกะบายะ หมู่ที่ ๑ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทาง ๐.๘๐๐ กิโลเมตร ๒,๓๑๔,๐๐๐.๐๐ บาท นายธรรารุช ช้วยเกิด ที่ทำการปกครองอำเภอบันนังสตา
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก สายหลังโรงรม หมู่ที่ ๓ ตำบลถ้ำทะลุ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ความกว้าง ๗.๐๐ เมตร ความยาว ๑๒.๐๐ เมตร ๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท นายธรรารุช ช้วยเกิด ที่ทำการปกครองอำเภอบันนังสตา
๘.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายบูเกะดาตู หมู่ที่ ๓ ตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๐๐๐ กิโลเมตร ๒,๘๔๘,๐๐๐.๐๐ บาท นายอมร ปรีดางกูร ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง
๘.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายโต๊ะแฉก หมู่ที่ ๖ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๐๐๐ กิโลเมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒,๘๔๘,๐๐๐.๐๐ บาท นายอมร ปรีดางกูร ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง
๘.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายคอกแพะ หมู่ที่ ๓ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๒๙๕ กิโลเมตร ๓,๘๖๐,๐๐๐.๐๐ บาท นายอนิรุทร บัวอ่อน ที่ทำการปกครองอำเภอธารโต
๘.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายช้างเหยียบหม้อ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านแห อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๑.๐๐๐ กิโลเมตร ๒,๘๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท นายอนิรุทร บัวอ่อน ที่ทำการปกครองอำเภอธารโต
๘.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายโกหวาย หมู่ที่ ๔ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๕.๐๐ เมตร ระยะทาง ๐.๖๐๐ กิโลเมตร ๒,๔๑๖,๐๐๐.๐๐ บาท พันจ่าโท อนันต์ บุญสำราญ ที่ทำการปกครองอำเภอเบตง
๘.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายเยาว์นุช หมู่ที่ ๑ ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผิวจราจรกว้าง ๔.๐๐ เมตร ระยะทางรวม ๐.๘๒๐ กิโลเมตร ๒,๗๒๔,๐๐๐.๐๐ บาท พันจ่าโท อนันต์ บุญสำราญ ที่ทำการปกครองอำเภอเบตง

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ ๑. ยกกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

๓. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีภาคเกษตรที่เหมาะสม

๔. ส่งเสริม พัฒนาแหล่งรวบรวมผลผลิต ผู้ประกอบการ และการเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาและยกระดับทางการค้าสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปจังหวัดยะลา
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>นโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นให้ทุกหน่วยงานเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสิ่งที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน คือ การสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับประชาชน และมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเชิงการค้าของคนในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง แนวทางการตลาดนำการผลิต เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้และก้าวทันต่อสถานการณ์ทางการค้าที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ให้เกิดการทำงาน การจ้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รองรับนโยบายเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”</p> <p>จังหวัดยะลามีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒.๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน รวมทั้งมีพื้นที่เก็บน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี ทั้งขนาดใหญ่ เช่น เขื่อนบางลาง และขนาดเล็ก เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายในพื้นที่ต่างๆ ที่กระจายอยู่ในทุกอำเภอ มากกว่า ๑๐๐ แห่ง ทำให้เหมาะสมกับการทำเกษตร ประมง ปศุสัตว์ โดยสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญและสร้างรายได้ให้จังหวัดยะลา เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ส้มโชกุน กล้วยหิน เป็นต้น จังหวัดยะลาจึงถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรโดยเฉพาะไม้ผลจำนวนมาก โดยเฉพาะทุเรียน เป็นอันดับ ๑ ของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า ๕๐,๐๐๐ ไร่ และให้ผลผลิตต่อปี มากกว่า ๓๐,๐๐๐ ตัน สร้างงานสร้างอาชีพและรายได้หมุนเวียนในช่วงฤดูกาลผลไม้มากกว่า ๕๐๐ ล้านบาท นอกจากนี้สินค้าเกษตร ประมง ปศุสัตว์ อื่นๆ ในปี ๒๕๖๑ มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากพื้นที่เพาะปลูกสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ที่เพิ่มขึ้น และสามารถให้ผลผลิตได้เพิ่มขึ้น จึงถือเป็นข้อได้เปรียบในด้านปริมาณผลผลิตและการตลาด</p> <p>จากปริมาณผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดยะลาที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากสถิติโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา มีมากกว่า ๓๐๐ โรง โดยพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์จากพืช ที่มีมากถึง ๗๐ โรง และเป็นโรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหารมากกว่า ๒๙ โรง โดยมี ห้องเย็นเก็บสินค้าเกษตร จำนวน ๔ โรง ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอเมือง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ยะลา อำเภอบางตอง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตา นอกจากนี้ยังมีโรงงาน Freeze dry จำนวน ๓ โรง ในพื้นที่อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอบางตอง</p> <p>จากข้อมูลดังกล่าวทำให้จำเป็นต้องเร่งพัฒนา และยกระดับทางการค้าสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปจังหวัดยะลาให้มีศักยภาพทางการค้ามากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันในพื้นที่ภาคใต้ชายแดนยังประสบปัญหาไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคาและคุณภาพกับผลไม้ในภูมิภาคอื่นๆ ได้ ประกอบกับปัญหาการผูกขาดการรับซื้อผลผลิตในพื้นที่กับพ่อค้าท้องถิ่นรายเดิม จึงถูกกดราคารับซื้อในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก ซึ่งทำให้เกษตรกรสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับจริง ดังนั้นการดำเนินโครงการนี้จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการตลาดสินค้าสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลา ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเชื่อมโยงตลาดในประเทศและต่างประเทศได้ต่อไป เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์จังหวัด โดยดำเนินการในด้านต่างๆ อาทิ ๑. การรักษาเสถียรภาพราคา โดยการบริหารจัดการเกษตรแผนใหม่ "ตลาดนำการผลิต" ๒. สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตและทำการตลาดเพื่อลดต้นทุนการผลิต การตลาด ๓. การขยายผลการดำเนินงานแปลงใหญ่ประชารัฐสมัยใหม่ และ Smart Farmer เชื่อมโยงกับการตลาดและเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งการสร้างและขยายเครือข่ายภาคการค้าทั้งในและภูมิภาคอื่น ด้วยการส่งเสริมความรู้ให้แก่เกษตรกร ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน และต่อยอดพัฒนาให้เป็น นักการตลาดมืออาชีพ ที่รู้เท่าทันสถานการณ์ และเศรษฐกิจปัจจุบันด้วยการตลาดนำการผลิต และ ๔. เชื่อมโยงการตลาด ๔.๐ โดยใช้ระบบการตลาดออนไลน์เข้ามาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งทั้งหมดนี้จะสามารถช่วยผลักดันการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่การส่งออก</p> <p>ดังนั้นการดำเนินโครงการนี้จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการตลาดสินค้าสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลา และสามารถเชื่อมโยงตลาดในประเทศและต่างประเทศได้ต่อไป เกษตรกรหลุดพ้นจากความยากจน</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ความเข้าใจ และศักยภาพด้านการผลิตนำการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลา</p> <p>๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้สินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลา</p> <p>๓. เพื่อสร้างโอกาส และความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการสามารถรักษาสภาพการทำงานและสร้างโอกาสขยายธุรกิจต่อไปในอนาคต</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>๑. มูลค่าทางการค้าสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลาเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p> <p>๒. เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูป มีช่องทางการจำหน่ายไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่น้อยกว่า ๓๐ รายหรือ ๒๐ ผลิตภัณฑ์</p> <p>๔. ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) จังหวัดยะลา จำนวน ๖๙๔ กลุ่ม มีช่องทางการจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการ OTOP ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง</p> <p>๕. มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) เพิ่มขึ้น ร้อยละ</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์จังหวัด</p>	<p>ระบุความเชื่อมโยงของโครงการกับ</p> <p>๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๓) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต</p> <p>๔) แผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการ การเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้”</p>
<p>๖. กิจกรรมหลักของโครงการ</p>	
<p>๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตร ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สนง.เกษตรฯ /สนง.การท่องเที่ยว/สภาเกษตรฯ</p>
<p>๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>สร้างพันธมิตรทางการค้า และเชื่อมโยงสินค้าเกษตร (Partnership Marketing) ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สนง.เกษตรฯ /สนง.การท่องเที่ยว/สภาเกษตรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ทั้งในและภูมิภาคอื่น</p>
<p>๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>เสริมสร้างทักษะ และยกระดับศักยภาพสินค้าเกษตร ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สนง.เกษตรฯ /สนง.การท่องเที่ยว/สภาเกษตรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ทั้งในและภูมิภาคอื่น</p>
<p>๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ติดตามประเมินผลโครงการฯ และกำหนดทิศทางการทำงานในอนาคต ๓๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา/สำนักงานการท่องเที่ยว/สภาเกษตรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทั้งในและภูมิภาคอื่น</p>
<p>๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ</p>	<p>ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ๗๔๐,๐๐๐ บาท</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานการท่องเที่ยวฯ/สภาเกษตรกรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพตลาดเกษตรกรเพื่อสุขภาพ ๓๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานการท่องเที่ยวฯ/สภาเกษตรกรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ๙๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา สำนักงานการท่องเที่ยวฯ/สภาเกษตรกรฯ/ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๘,๔๔๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	<p>๑. ปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลามีมูลค่าทางการค้าเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. จำนวนเกษตรกร ผู้ประกอบการสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปของจังหวัดยะลา ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตการตลาดเพิ่มขึ้น</p> <p>๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้จากสินค้าเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้น</p> <p>๓. เกิดการกระจายของรายได้ การค้า การลงทุน การจ้างงาน และมีเม็ดเงินหมุนเวียนในจังหวัดสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>๔. ภาคการผลิตมีความเข้มแข็ง มีนวัตกรรมทางการผลิตและการตลาด ทันต่อการแข่งขันในยุค Digital</p>
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	<p>๑. เกิดการกระจายของรายได้ การค้า การลงทุน การจ้างงาน และมีเม็ดเงินหมุนเวียนในจังหวัดสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>๒. ภาคการผลิตมีความเข้มแข็ง มีนวัตกรรมทางการผลิตและการตลาด ทันต่อการแข่งขันในยุค Digital</p>

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน
กลยุทธ์ ที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืช (N) เป็นการเกษตรผสมผสาน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย นั้นเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะ การทำนาข้าวและการเพาะ ปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวต่าง ๆ แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของโลก ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายลงไปเป็นอย่างมาก นำมาสู่การเสียมลพิษ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ต้นทุนการผลิตสูง สินค้าล้นตลาด ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสะสมมาเป็นเวลานาน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นการแก้ปัญหาหลายอย่างในภาคการเกษตรไทย โดยการใช้แนวทาง การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรด้วยการพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่กับชนิดของพืชผลทางการเกษตร ที่จะปลูกว่าสอดคล้องเหมาะสมกันหรือไม่ หากไม่เหมาะสมจะสามารถเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพได้ อย่างไร มีแนวทางเลือกใหม่ๆที่เหมาะสมกับพื้นที่ต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกพืชปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสาน ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. พื้นที่เป้าหมาย	จำนวน ๒๐๐ ไร่
๕. กิจกรรมหลัก กิจกรรมหลักที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- - ๓,๑๘๐,๐๐๐ บาท นายนรา สุขไชย ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินยะลา สถานีพัฒนาที่ดินยะลา/สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๖. หน่วยงานดำเนินการ - หน่วยงานหลัก - หน่วยงานดำเนินงาน	สถานีพัฒนาที่ดินยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา โครงการชลประทานยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยะลา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา
๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. งบประมาณ	<p>๑. ค่าไถ (ชุดคู-ยกร่อง) ปรับรูปแปลงนา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สถานีพัฒนาที่ดินยะลา)</p> <p>๒. ปอเทือง จำนวน ๑ ตัน เป็นเงิน ๓๓,๐๐๐ บาท</p> <p>๓. โดโลไมต์ จำนวน ๑๐๐ ตัน เป็นเงิน ๒๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>๔. ปุ๋ยหมัก จำนวน ๑๒๐ ตัน เป็นเงิน ๔๐๘,๐๐๐ บาท</p> <p>๕. น้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๓,๐๐๐ ลิตรๆละ ๑๓ บาท เป็นเงิน ๓๙,๐๐๐บาท</p> <p>๖. กล้าพันธุ์พืช (ผสมผสาน) เป็นเงิน ๔๘๐,๐๐๐ บาท</p> <p>๗. จัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบผสมผสานให้เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ รายๆละ ๓๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท</p>
๙. ผลผลิต	พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ในจังหวัดยะลา จำนวน ๒๐๐ ไร่ ได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรผสมผสานและพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	<p>๑. พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตรผสมผสาน</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถนำพื้นที่เกษตรกรรมกลับมาใช้ประโยชน์ได้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่</p> <p>๓. พื้นที่เกษตรกรรมที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชได้มีการปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่</p>

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
กลยุทธ์ ที่ ๓ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดยะลา แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๘ ตำบล ๓๙๗ หมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ ๒.๘ ล้านไร่ ประชากรจำนวน ๕๒๗,๒๙๕ คน ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด มีแม่น้ำที่สำคัญจำนวน ๒ สาย คือ แม่น้ำปัตตานีและแม่น้ำสายบุรี มีแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว จำนวน ๑๗๕ แห่ง มีเนื้อที่รวมประมาณ ๔๔,๑๑๐.๕๙ ไร่ รวมถึงมีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญคืออ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ในสภาวะปัจจุบันผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งชนิด ปริมาณ และขนาด สืบเนื่องจากการทำการประมงที่ไม่สอดคล้องกับกำลังการผลิตของธรรมชาติ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมงมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะมีการจับโดยใช้เครื่องมือประมงที่ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการจับให้ได้ปริมาณที่มากขึ้น ทำให้มีการจับสัตว์น้ำเกินกำลังการผลิตของแหล่งน้ำ นอกจากนี้ชาวประมงยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ตลอดจนการกระตุ้นจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำยังขาดความต่อเนื่องและทั่วถึง อีกทั้งความต้องการบริโภคสัตว์น้ำที่สูงขึ้น เนื่องจากอาหารจากสัตว์น้ำเป็นอาหารทางเลือกที่มีความปลอดภัยสูงเป็นที่นิยมทั่วไป</p> <p>จากปัญหาความต้องการบริโภคสัตว์น้ำที่สูงขึ้น เนื่องจากอาหารจากสัตว์น้ำเป็นอาหารทางเลือกที่มีความปลอดภัยสูงเป็นที่นิยมทั่วไป ปริมาณการจับได้น้อยลง ราคาสินค้าสัตว์น้ำขยับตัวสูงขึ้น ส่งผลกระทบประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่สามารถหาอาหารที่มีคุณค่าทางโปรตีนสูงราคาถูกได้ต่อไป จังหวัดยะลา โดยสำนักงานประมงจังหวัดยะลา ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมด้านการประมง ตลอดจนการความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ชุมชน/ หมู่บ้าน ที่จะเข้ามามีบทบาทในการดูแลพัฒนาท้องถิ่น โดยชุมชนของตนเอง ความเป็นอยู่ของประชาชนจึงขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ดังคำขวัญที่ว่าในน้ำมีปลาในนามีข้าว</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>(๑) เพื่อให้ภาครัฐและเอกชนตลอดจนองค์กร/ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรประมง</p> <p>(๒) เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติให้เพิ่มมากขึ้น</p> <p>(๓) เพื่อเสริมสร้างความรู้สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ</p>

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>๑. ความพึงพอใจของประชาชนในการร่วมอนุรักษ์ พื้นที่ทรัพยากรประมงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒. จำนวนชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่และจัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชุมชน</p>
๕. ผลผลิต/ผลลัพธ์	<p>ผลผลิต : ชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง</p> <p>ผลลัพธ์ : (๑) จำนวนสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น</p> <p>(๒) ก่อให้เกิดรายได้แก่ชาวประมง</p> <p>(๓) ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้ระบบนิเวศน์สมบูรณ์ขึ้น</p>
๖. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์	<p>ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี : ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๑ : จัดระบบอนุรักษ์ พื้นที่และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๑ : การรักษาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม</p> <p>ยุทธศาสตร์กรมประมง : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการด้านการประมงและทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความยั่งยืนและคงความหลากหลาย</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ</p> <p>ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๖ : อนุรักษ์และพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการพัฒนา</p>
๗. ระยะเวลา	๑ ปี (เริ่มต้น ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ สิ้นสุด ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)
๘. กิจกรรมหลักของโครงการ	<p>กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>๑. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกพื้นที่และชนิดสัตว์น้ำเหมาะสมกับสภาพความต้องการพื้นที่</p> <p>๒. ติดต่อประสานงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน/องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ</p> <p>๓. จัดหาพันธุ์สัตว์น้ำตามความต้องการพื้นที่</p> <p>๔. จัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโดยการร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนัก ถึงคุณค่าการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ</p> <p>๕. ติดตาม ประเมินผล การสอบถาม รายงานผลการดำเนินงาน</p>
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>๑,๓๓๘,๕๐๐ บาท</p> <p>นายสมชิต กรดแก้ว ประมงจังหวัดยะลา</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดยะลา , หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืด เขื่อนบางลาง</p>